

33

ασκησεις
ανυπακοης

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΑΝΥΠΑΚΟΗΣ

Περιοδική
Αντιεξουσιαστική
Έκδοση

τ. θ. 1604
540 06
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

e-mail:
disobedience@geocities.com

ηλ. έκδοση:
www.geocities.com/CapitolHill/Lobby/2590/main.html

33

Αντί για "της έκδοσης"

Η συγγραφή του παρόντος κειμένου ακολούθησε την ομηρική μέθοδο της χρονικής παράθεσης των γεγονότων. Η σκέψη δηλαδή για ένα κείμενο που θα μιλάει για τον λόγο ύπαρξης αυτού του έντυπου, γεννήθηκε τη στιγμή που η σελιδοποίηση βρισκόταν προς το τέλος.

Το γιατί είναι απλό: Όλοι ξέραμε από την αρχή γιατί θέλουμε αυτό το έντυπο και οι 6 μήνες συζητήσεων που προηγήθηκαν αυτής της έκδοσης το έδειξαν καλά.

Το παρόν έντυπο λοιπόν, είναι προϊόν της επίπονης εργασίας μιας ζωντανής συνέλευσης που πασχίζει να επικοινωνήσει. Μιας συνέλευσης που συγκροτήθηκε από ανθρώπους που μοιράζονται την καθημερινότητα και νιώθουν την ανάγκη να ουρλιάζουν μαζί. Να ουρλιάζουν μπροστά στα χίλια και ένα πρόσωπα της εξουσίας και τα όργανά της: Τον Εργοδότη, το Δικαστή, τον Λευκό, τον Άντρα, το Δάσκαλο, τον Πατέρα.

Τα κείμενα που περιέχονται στο έντυπο αυτό δεν αποτελούν συνισταμένη των αντιτιθεμένων απόψεων των μελών της συνέλευσης. Πρωταρχικό μέλημα ήταν να αποφύγουμε τη σύνθεση απόψεων σε μια γκρίζα ομοιομορφία και γι' αυτό το λόγο τα κείμενα αποτελούν κατά κάποιο τρόπο μια καταγραφή των συζητήσεων μεταξύ μας.

Ο αριθμός των ζητημάτων που ενέσκυψαν σε όλο αυτό το διάστημα προετοιμασίας ήταν τεράστιος. Από εντελώς πρακτικά (το zip είναι τρόπος συμπίεσης ή μέσο αποθήκευσης τέλους πάντων;), έως αμιγώς θεωρητικά (ποια είναι η πολιτική φύση της συντακτικής ομάδας;). Παρομοίως: Με ποια κριτήρια επιλέγουμε ένα θέμα; Τι χαρακτηρίζουμε ως πολιτικό και τι όχι; Τι μορφή (συμβατική ή μη) δίνουμε σε ένα νέο έντυπο σαν αυτό;

Πέμπτη Βράδυ, Νοέμβριος. Στο υπόγειο φαστφουντάδικου, η συνέλευση σε εμβρυακή μορφή αναζητά τους στόχους και την ταυτότητά της. Οι απόψεις συγκρούονται, οι τόνοι ανεβαίνουν και μέσα σ' όλα αυτά ψάχνουμε να βρούμε ένα όνομα για το νεογέννητο. Ένας πιθανός βγαίνει από την αποθήκη και βουτάει στη μελάνη βγάζοντας άναρθρες κραυγές. "ABAZ! ABAZI!" Ζορίζομαι, προσπαθώ να σκεφτώ ένα καλό όνομα. Στίβω το μυαλό μου μα δεν βγαίνει τίποτε, όπως στο δημοτικό που έλυνα ασκήσεις με δεξαμενές που αδειάζουν, βρύσες που στάζουν και τρένα που τρέχουν το ένα πιο γρήγορα από το άλλο και ποιο θα φτάσει πρώτο και ο κύριος Φάνης αγόρασε 2 κιλά λάδι και ένα κιλό λεμόνια προς 42 δραχμές και ΦΤΑΝΕΙ, ΦΤΑΝΕΙ για μ' αυτές τις ασκήσεις

Είναι καιρός για Ασκήσεις Ανυπακοής.

Πες κάτι

ΔΕΝ ΕΙΜΑΙ ΚΑΛΑ

ΚΑΘΗΣΕ

ΤΙ ΜΑΤΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΑ ΡΕ;

ΜΟΝΟΣ ΣΟΥ ΕΙΣΑΙ;

ΤΑ ΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΙΑ

ΔΕΝ ΧΩΡΑΜΕ ΜΕ ΤΙΠΟΤΑ

ΕΝΑ ΓΕΙΑ ΕΙΠΑΜΕ ΜΟΝΟ

Μην ψιθυρίζεις

ΕΧΕΙ ΠΟΛΥ ΚΟΣΜΟ

ΠΑΩ ΝΑ ΠΑΡΩ ΑΕΡΑ

ΞΕΚΟΛΛΑ

ΜΑΠΑ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

ΠΑΛΙ ΕΚΕΙ;

ΦΡΙΚΤΗ ΖΕΣΤΗ

ΒΑΡΙΕΜΑΙ

Πιο δυνατά

ΚΑΘΟΝΤΑΙ ΕΞΩ ΚΑΙ ΜΙΛΑΝΕ

ΔΕΝ Σ'ΑΚΟΥΩ ΚΑΘΟΛΟΥ

ΜΠΑ ΕΓΩ ΔΕΝ ΘΑ'ΡΘΩ

ΠΑΩ ΣΠΙΤΙ

ΠΑΙΖΕΙ ΚΑΝΑ ΚΑΤΟΣΤΑΡΙΚΟ; ΠΟΛΥ ΚΑΠΝΑ

Φώναζε

ΖΑΝΤΑ ΕΓΙΝΑ

ΤΟ ΣΙΧΑΘΗΚΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

SORRY ΚΟΛΛΗΣΑ

ΚΟΙΤΑΕΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

ΔΕΝ ΠΕΦΤΕΙ ΚΑΡΦΙΤΣΑ

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟ ΤΟ ΣΦΗΝΑΚΙ

ΤΑ ΛΕΜΕ

ΔΕΝ ΗΡΘΕ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΛΕΦΤΑ

Φώναζε ρε

ΔΕΝ ΜΕ ΧΑΙΡΕΤΗΣΕ ΠΑΛΙ

ΚΑΘΕΤΑΙ ΜΟΝΟΣ ΤΟΥ

ΜΕ ΕΣΠΡΩΞΕ

ΜΠΑ, ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ ΨΙΛΑ

ΘΑ ΓΙΝΟΥΜΕ ΚΩΛΟΣ

ΑΣ'ΤΟΝ ΧΑΛΙΑ ΕΙΝΑΙ

ΠΙΑΣΤΗΚΑ ΟΡΘΙΟΣ

ΦΕΥΓΩ ΚΑΛΗΝΥΧΤΑ

Θα φωνάξεις; θα φωνάξεις;
θα φωνάξεις; θα φωνάξεις;
θα φωνάξεις; θα φωνάξεις;
θα φωνάξεις; θα φωνάξεις;

ΚΟΠΑΝΑΣ ΕΥΚΩΜΙΟΝ

Κοινός τόπος της «κοινωνικής ανησυχίας» σε κάθε περίπτωση ανάπτυξης κοινωνικών κινημάτων στον χώρο της εκπαίδευσης, αποτελεί η αίσθηση του χαμένου εκπαιδευτικού χρόνου. Οι μαθητικές καταλήψεις, αλλά και οι απεργίες των εκπαιδευτικών, αποτελούν κάθε φορά ανατροπή ενός αυστηρά προσδιορισμένου, συμβατικού συστήματος διαχείρισης του χρόνου. Το συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης διαμορφώνεται από τους εκφραστές της κρατικίστικης πολιτικής εκδοχής, αλλά μπορεί και συναντά καθολικά επιβεβλημένα σχήματα κοινωνικής αντίληψης και δράσης: Το ζήτημα που προσδιορίζει κάθε φορά την ένταση μιας κατάστασης κρίσης στον χώρο της εκπαίδευσης, δεν είναι η πολιτική ποιότητα των όποιων «αιτημάτων» καταληψιών μαθητών και απεργών εκπαιδευτικών, αλλά ο «χαμένος» εκπαιδευτικός χρόνος.

είναι η συμμετοχή σε ένα ομοιογενές σύστημα χρονικής διαχείρισης και ελέγχου. Το π

Η ανάλυση της έννοιας στα βασικά της χαρακτηριστικά αποκαλύπτει την αυθαίρετη φύση της. Μέσα από ένα σύστημα κανόνων και εθίμων, ο εκπαιδευτικός χρόνος εμφανίζεται κατακερματισμένος σε ιεραρχικές περιόδους, σηματολογικά ανάλωγων, των χρονικών περιόδων του πολιτικού έτους. Υπάρχει διδακτική ώρα, διδακτική ημέρα, διδακτική εποχή («τρίμηνο»), διδακτικό έτος. Ο εκπαιδευτικός χρόνος είναι άκαμπος και μη διαχειρίσιμος από τα πρόσωπα που ζουν σύμφωνα με αυτόν. Κανείς μαθητής δεν δικαιούται να περιορίσει τον χρόνο της εκπαίδευσής του πέρα από τα προβλεπόμενα, αλλά και κανείς εκπαιδευτικός να τον παρατείνει.

Στην πραγματικότητα πρόκειται για μια αυθαίρετη χρονική διάταξη, που στοχεύει στη συντήρηση ενός μηχανισμού ομοιογένειας της κοινωνικής δράσης, διευκολύνοντας τον έλεγχό της. Το πρόσωπο ανεξάρτητα από ηλικία, συνήθειες, βιώματα, ικανότητες, οφείλει να δραστηριοποιείται σε ορισμένα

χρονικά πλαίσια: Η παραβίασή τους θεωρείται εξαιρετική περίπτωση και παραπέμπει σε καταστάσεις παρακμής και παραβατικότητας (νυχτερινό σχολείο = σχολείο περιορισμένης ποιότητας / νυχτερινή εργασία = εργασία ηθικά «υπόπτη»).

Πίσω από την αστική κοινωνική κατάκτηση της υποχρεωτικότητας της εκπαίδευσης, εμφανίζεται πλέον ένας μηχανισμός απορρόφησης/ εσωτερίκευσης του εργασιακού χρόνου. Αν για παράδειγμα κάποιος μαθητής της δεύτερης τάξης του Λυκείου υπερβεί το όριο προβλεπόμενων απουσιών (50) συμπληρώνοντας 54 απουσίες, χάνει το δικαίωμα συμμετοχής στην εξεταστική περίοδο προαγωγής του στο τελευταίο έτος σπουδών. Ο εκπαιδευτικός διοικητικός μηχανισμός δεν θα ασχοληθεί διόλου με την διερεύνηση της ποιοτικής επίπτωσης της μη παρουσίας στην

ρίου στο σπίτι. Το ζητούμενο

«κατανόηση» και «πρόσκτηση» της όποιας «γνώσης», ακόμα κι αν ο χαμένος χρόνος έχει αναπληρωθεί με προσωπική μελέτη, σε χρονική περίοδο εκτός σχολικού ωραρίου στο σπίτι. Το ζητούμενο λοιπόν δεν είναι η αποτελεσματικότητα, αλλά η συμμετοχή σε ένα ομοιογενές σύστημα χρονικής διαχείρισης και ελέγχου.

Το παράδειγμα της μαθητικής κατάληψης δεν μπορεί να αναγνωριστεί και να εκτιμηθεί, με τα κλασσικά κριτήρια ανάλυσης της κινηματικής δράσης. Η διερεύνηση των αντιφατικών, απολιπικών και ασειών, πολλές φορές αιτημάτων, οδηγεί τις περισσότερες φορές στον υποτιθέμενο απαξιοπτικό ορισμό της μαθητικής κατάληψης, ως συλλογικής «κοπάνας». Στην πραγματικότητα πρόκειται για την πιο γνήσια αντίδραση απέναντι στην προγραμματική φύση της σχολικής καθημερινότητας.

Το σχολείο δικαιολογεί την ύπαρξή του διακινύσσοντας την αποκλειστικότητα ελέγχου της κοινωνικής εμπειρίας των μαθητών. Υποστηρίζει ότι

ύ ανταγωνισμού και νέες επεξεργασίες, το σχολείο μετατρέπεται σε χώρο συνάντησης, ομαδικής ζωής, ερωτικής

συνεί
συλλ
ανაკι
σχολε
μιας
παθολ
Πρόκι
φορές
διαφο
νίκη.

μέσα από την επεξεργασία της την ενισχύει και την καθιστά ωφέλιμη. Το παράδοξο του συλλογισμού είναι ότι αυτό «επιτυγχάνεται» κάτω από συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού και περιθωριοποίησης, που στοχεύει στην τεχνητή παράταση της περιόδου κοινωνικής ανωριμότητας του μαθητή και κατά συνέπεια στην δικαιολόγηση του περιορισμού της κοινωνικής του δράσης.

Η μαθητική κατάληψη στην πραγματικότητα παρακάμπτει τη διαχειριστική λογική αιτημάτων βελτίωσης μιας εκπαιδευτικής κατάστασης που δεν διαφοροποιεί τους στόχους της. Το κλείσιμο του σχολείου σημαίνει την πυροδότηση δραματικών αλλαγών στην μαθητική καθημερινότητα και αυτές από μόνες του αρκούν για να την δικαιολογήσουν. Το σχολείο μετατρέπεται σε χώρο συνάντησης, ομαδικής ζωής, ερωτικής συνεύρεσης κάτω από ένα καθεστώς αυτοδιαχείρισης και συλλογικής δράσης. Το γεγονός ότι ευκολότερα ανακαλύπτεις μαθητές να παίζουν τάβλι στο κατεϊλημμένο σχολείο τους, παρά να ασχολούνται με την προετοιμασία μιας μίζερης αφισκοκόλλησης, δεν αποτελεί σημείο παθολογίας, αλλά ένδειξη ανακάλυψης της κοινότητας. Πρόκειται για μια «εκδρομή», σύντομη τις περισσότερες φορές, σε έναν διαφορετικό τόπο όπου ο χρόνος μετριέται διαφορετικά. Αυτό αποτελεί την πιο σημαντική και κεραία νίκη.

Οι μαθητές αποτελούν τη μόνη κοινωνική ομαδοποίηση που κατάφερε να ακυρώσει το πιο αποτελεσματικό εργαλείο κοινωνικού ελέγχου: την ολοκληρωτική διαχείριση του χρόνου κοινωνικής δράσης.

Η νέα ταξική κατανομή διαμορφώνεται με βάση όχι την εισοδηματική δυνατότητα, αλλά την ελευθερία χρονικής αυτοδιαχείρισης σε σχέση με τη δυνατότητα πρόσκτησης και επεξεργασίας πληροφοριών. Αυτή η νέα κατανεμτική μορφή ίσως θα αποδειχτεί πολύ πιο αποτελεσματική, ιδιαίτερα στο κομβικό σημείο της

νίκη. Οι μαθητές αποτελούν τη μόνη κοινωνική ομαδοποίηση που κατάφερε να ακυρώσει το πιο αποτελεσματικό εργαλείο κοινωνικού ελέγχου: την ολοκληρωτική διαχείριση του χρόνου κοινωνικής δράσης. Η νέα ταξική κατανομή διαμορφώνεται με βάση, όχι την

εισοδι
αυτοδ
και ε
μορφι
ιδιαιτ
αυτοπ
φανερ

αυτοσυνειδησης και του αυτοπροσδιορισμού του κοινωνικού προσώπου. Είναι φανερό ότι τούτο απαιτεί επαναπροσδιορισμό των εργαλείων κοινωνικού ανταγωνισμού και νέες επεξεργασίες, που δεν θα αρκούνται στην απλή περιγραφή του φαινομένου.

Η αναλογία που έχει διαμορφωθεί ανάμεσα στα μεσαίου επιπέδου εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και στα πεδία εργασιακής απασχόλησης, καθιστά το σχολείο, ως περιβάλλον και όχι ως θεσμό, προνομιακή περιοχή δοκιμών, αρκεί να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο η εσωτερική δυναμική, που αποσκοπεί στη θεσμική του αποσάθρωση. Είναι χαρακτηριστικό ότι το μεγαλύτερο πολιτικό άγχος των τεχνοκρατών εκπαιδευτικών είναι η ταχεία και αποτελεσματική κάλυψη του κενού της ματαιωμένης εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας, με επιβαλλόμενα «μεταρρυθμιστικά» ιδεολογήματα, ικανά να λειτουργήσουν μόνο σε επίπεδο ψυχολογικής ανάσχεσης της αντίδρασης.

Η ίδρυση δικτύων ελεύθερης διακίνησης της πληροφορίας με παράλληλη λειτουργία αυτοθεσιζόμενων κέντρων πρόσκτησης, αξιολόγησης και επεξεργασίας της, βασισμένη στο σεβασμό της προσωπική χρονικής αυτοδιαχείρισης, ίσως να αποτελεί ένα ενδιαφέρον εφελκυστήρα υπερκερασμού της αποφαιτικής αντίδρασης, προς την θετική δράση απέναντι στο πρόβλημα.

κοινωνικού ανταγωνισμού και νέες επεξεργασίες, που δεν θα

ΕΥΕ ΔΟΥΛΕΥΕ ΓΕΛΑ ΗΟΛΥ ΔΙΧΩΣ ΔΟΥ ΔΟΥΛΕΥΕ ΔΟΥΛΕΥΕ ΓΕΛΑ ΠΟΛΥ ΔΙΧΩΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΕΙΝΑ
Η ΖΗΣΗ ΠΕΖΗ ΔΟΥΛΕΥΕ ΔΟΥΛΕΥΕ ΣΑΝ ΤΟ ΣΚΥΛΙ ΔΙΧΩΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΖΗΣΗ ΠΕΖΗ
ΠΟΛΥ ΔΙΧΩΣ ΔΟΥΛΕΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΖΗΣΗ ΠΕΖΗ ΔΟΥΛΕΥΕ ΔΟΥΛΕΥΕ ΓΕΛΑ ΠΟΛΥ ΔΙΧΩΣ ΔΟΥΛΕΙΑ

Ε, να ρίξω τα μπιά Σ'ένα μήνα τα υδραυλικά
Καθ'όσον δουλεύει
Για μένα το κάνω μήπως; Για τα παιδιά το κάνω
Σπίτι μου σπτάκι μου, όχι...
Δεν βγαίνουμε, χάλια χάλια
Πρώτα η δουλειά και
έχει ο θεός
Να έχουν βρε αδερφέ ένα κεραμίδι από πάνω τους

Γι' αυτό θα δουλεύω ασταμάτητα ασταμάτητα ασταμάτητα
Γι' αυτό θα δουλεύω ασταμάτητα ασταμάτητα ασταμάτητα

Πότε να τον δω; ήλιο που δε τελειώνει ποτέ
Πότε να τον δω; Κι αυτό τον δω; Πότε να τον δω;
Πότε να τον δω;

ΜΗΠΩΣ
ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ ΜΗΠΩΣ
ΑΣΠΡΗ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ
ΜΕΡΑ ΑΣΠΡΗ ΜΗΠΩΣ
ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ ΜΕΡΑ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ
ΜΗΠΩΣ ΑΣΠΡΗ ΜΗΠΩΣ
ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ ΜΕΡΑ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ
ΑΣΠΡΗ ΜΗΠΩΣ ΑΣΠΡΗ
ΜΕΡΑ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ ΜΕΡΑ
ΜΗΠΩΣ ΑΣΠΡΗ ΜΗΠΩΣ
ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ ΜΕΡΑ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ
ΑΣΠΡΗ ΜΗΠΩΣ ΑΣΠΡΗ
ΜΕΡΑ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ ΜΕΡΑ
ΑΣΠΡΗ ΜΗΠΩΣ
ΜΕΡΑ ΔΩ ΚΑΜΜΙΑ
ΑΣΠΡΗ ΜΕΡΑ
ΑΣΠΡΗ ΜΕΡΑ
ΠΕΡΜΕΝΟΝΤΑΣ ΝΑ ΒΡΕΙ ΓΙΑΟΥΡΤΙΑ
ΠΕΡΜΕΝΟΝΤΑΣ ΝΑ ΒΡΕΙ ΓΙΑΟΥΡΤΙΑ
ΠΕΡΜΕΝΟΝΤΑΣ ΝΑ ΒΡΕΙ ΓΙΑΟΥΡΤΙΑ

ΜΠΑΜΠΑ

ΜΗΝ ΤΡΕΧΕΙΣ

TOURISM ÜBER ALLES

Συνοδευτικές οδηγίες για την αφίσα του Υπουργείου Ανάπτυξης,
που ολοκληρώνει την καμπάνια για τη χαμογελαστή θερινή περίοδο '97

Τί πρέπει να κάνει ο χαμογελαστός ταξιτζής
και τι όχι όταν βλέπει τουρίστα
να καλεί ταξί

μια real
μορφή
εξ-υπηρετησης

I) ΓΕΝΙΚΑ

1. Make sure ότι πρόκειται για πραγματικό τουρίστα. Του ανοίγετε την πόρτα και υποκλίνεστε χαμογελώντας.

Προσπαθήστε το χαμόγελό σας να είναι όσο το δυνατόν πιο αυθόρμητο και δουλοπρεπές. -ΠΡΟΣΟΧΗ: Αν κουβαλάει σκηνή, κάνετε απευθείας τον κινέζο, εκτός αν είναι ο ίδιος κινέζος.

2. Βγάζετε γρήγορα την κασέτα του Χριστοδουλόπουλου και βάζετε κάτι πιο chic (από Vivaldi και πάνω), ό,τι δηλ. έχετε αποκομίσει από την πολιτιστική πρωτεύουσα. Ή τουλάχιστο το συρτάκι του Zorba του ελληνικά.

3. Αποφύγετε τις μπέρδεωα διαδρομές. Σκοπός είναι να ξοδέψει οικειοθελώς όλα του τα χρήματα κι όχι να μείνει άφραγκος και παραπονεμένος από την αρχή.

4. Ξεχάστε τις ανδίες που μάθατε στο σχολείο, ότι ντεμέκ οι ξένοι είναι βάρβαροι και τέτοια (ΠΑΣ ΜΗ ΕΛΛΗΝ ΒΑΡΒΑΡΟΣ) και φερθείτε κόσμοι. Δηλαδή: Ξεναγείστε τον ξένο κατά τη διάρκεια της διαδρομής, εκθειάζοντας με ζήλο κάθε καραμανλική (Κων/νου) πολυκατοικία και αρχαίο μνημείο. Σε περίπτωση που δεν ομιλείτε κάποια από τις διεθνείς γλώσσες, επιστρατεύστε τις γνώσεις σας από το δελτίο της ET2 (βλ. Βασίλης Πουλάκης).

5. In the meantime δείξτε ευχαριστημένους από τον πολεοδομικό σχεδιασμό, το κυκλοφοριακό και τα έργα του δήμου. Αποφύγετε τις μούντζες, το βρισίδι και άλλες υπερβολικές χειρονομίες. Σε περίπτωση εκτάκτου ανάγκης βρίστε χαμηλοφώνως στα ελληνικά, διατηρώντας πάντα το αρχικό αυθόρμητο χαμόγελο.

II) ΕΜΦΑΝΙΣΗ

1. Για τον ταξιτζή. Προσπαθήστε να υιοθετήσετε την εμφάνιση που λανσάρεται από τις διαφημίσεις, τα περιοδικά και τα πετυχημένα σήριαλ, όπως Τόλμυ και Γοντεία ή Μπέβερλυ Χιλς (κάτι παραπάνω ξέρει ο Aaron Spelling από σας). Για παράδειγμα, το μουστάκι είναι out of the question, όπως επίσης οι σκεμπέδες, το ανοικτό πουκάμισο, η αλυσίδα πάνω στο δασύτριχο στήθος και φυσικά το μεγάλο νύχι στο μικρό δάχτυλο. Το στυλ κουτσαβάκι θεωρείται ντεμοντέ για τα ευρωπαϊκά πρότυπα και μάλλον θα σας περάσουν για αλβανό. Εδώ δεν είναι βαλκάνια (πλέον). ΕΙΝΑΙ ΕΥΡΩΠΗ!

Μάθετε να κάνετε - τουλάχιστον 2 (δύο) φορές την εβδομάδα - σχολαστικό μπάνιο, να καθαρίζετε καλά μύτες και αυτιά με μπατονέτες (στο ΣΠΙΤΙ και όχι στο ΤΑΞΙ με το νύχι ή το κλειδί). Και τέλος πάντων φορέστε κανένα σακάκι. Ξένο άνθρωπο κουβαλάτε. Μην μας πάρει και για χωριάτες. Εναλλακτική λύση: Ντυθείτε τσολιάς (για κάτι σε πιο φορκλόρ).

2. Για το ταξί. Φροντίστε την εμφάνιση του αυτοκινήτου σας. Την ταρίφα μην τη βλασημάς, αυτή σου δίνει για να φας. Βελόντζες στα καθίσματα: ΟΥΤΕ ΝΑ ΤΟ ΣΚΕΦΤΕΣΤΕ! Μαξιλάρια και κουκλάκια στο πίσω τζάμι απαγορεύονται δια ροπάλου. Φροντίστε η διακόσμηση του ταξιού να είναι μινιμαλιστική. Αποδείξτε ότι η Σημπική λιτότητα έγινε προσωπικό σας γούστο. Το ταξί δεν είναι ΛΑΤΕΡΝΑ. MUST:

- α. Φωτογραφίες της οικογένειάς σας σε στιγμές θαλπωρής
 - β. Τουλάχιστον 1 καρτ ποστάλ της Ακρόπολης
 - γ. Μία παναγίτσα (μ' αυτά τα πράγματα δεν παίζουμε)
- Έτσι ολοκληρώνεται το τρίπτυχο ΠΑΤΡΙΣ, ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Αν Καταφέρατε Να Κάνετε Όλα Τα Προηγούμενα

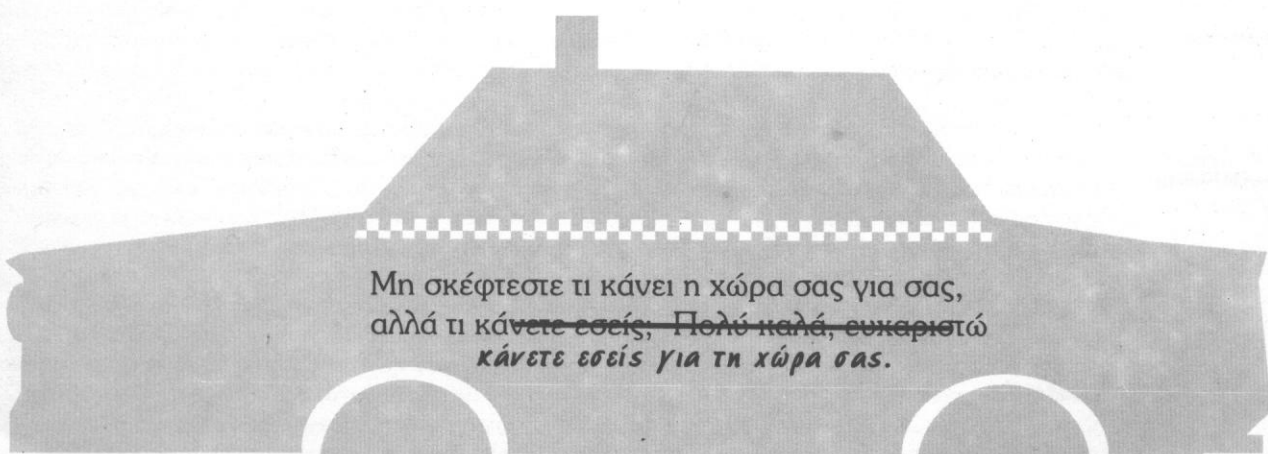
ΤΟΤΕ:

-Πρέπει να είστε υπερήφανος που υιοθετήσατε τα νέα ευρωπαϊκά πρότυπα εργαζομένου στον τουρισμό.

-Πρέπει να είστε υπερήφανος που παραμερίσατε την καθημερινή σας μίζερια και τα προσωπικά, οικογενειακά και υπαρξιακά σας προβλήματα, τουλάχιστον για όσο διαρκεί η τουριστική σεζ λόνγκ.

-Πρέπει να είστε υπερήφανος που έχετε ταυτίσει τα συμφέροντά σας με τα συμφέροντα του κράτους. Έχετε συμβάλει στη βελτίωση της εθνικής οικονομίας αδιαφορώντας για τη δική σας οικονομική κατάσταση.

-Πρέπει να είστε υπερήφανος που δεν βλέπετε τη δουλειά σας σαν βιοποριστική ανάγκη αλλά σαν διασκέδαση. Επιτέλους καταφέρατε να αναγάγετε την καθημερινή σας ρουτίνα σε εργασία και χαρά.

Μην σκέφτεστε τι κάνει η χώρα σας για σας,
αλλά τι κάνετε εσείς; Πολύ καλά, ευχαριστώ
κάνετε εσείς για τη χώρα σας.

ΖΗΤΩ Ο ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΖΗΤΩ!

ΟΙ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΕΣ ΤΟΥ HAMBURGER

-Ναι, φταίνε για όλα αυτά...

Mc Donalds και τροπικά δάση
Ο κύκλος της καταστροφής

Λίγοι από μας έχουν συνδέσει την ανάπτυξη των αλυσίδων fast-food με την αποψίλωση των τροπικών δασών της Κεντρικής και Νότιας Αμερικής. Εδώ και 30 χρόνια όμως, η ανάγκη των επιχειρήσεων αυτών (οι περισσότερες των οποίων έχουν βάση τις Η.Π.Α.) για φτηνά κρέας, σηματοδοτεί την "ανάπτυξη" των περιοχών της Κεντρικής κυρίως Αμερικής εκδιάζοντας τη στροφή των τοπικών οικονομιών προς την κτηνοτροφία και επομένως τη μετατροπή των δασών σε βοσκοτόπους.

Από την εκμετάλλευση
στην αποικιοποίηση

Η πιο απλοϊκή περιβαλλοντικά σωστή αντιμετώπιση κατηγορεί τους ιθαγενείς πληθυσμούς: οι ντόπιοι θεωρούνται απλώς ένοχοι για τη συστηματική αποψίλωση στην οποία όντως επιδίδονται, χωρίς να αναζητηθούν ούτε τι ή ποιοί τους ωθούν στην καταστροφή της γης τους, ούτε οι εναλλακτικές λύσεις για το πρόβλημα επιβίωσης που αντιμετωπίζουν. Στην πραγματικότητα, η καταστροφή των τροπικών δασών είναι το αποτέλεσμα κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων τοπικών, περιφερειακών και διεθνών και επιτυγχάνεται σε τρεις φάσεις:

Φάση Α : Εκμετάλλευση

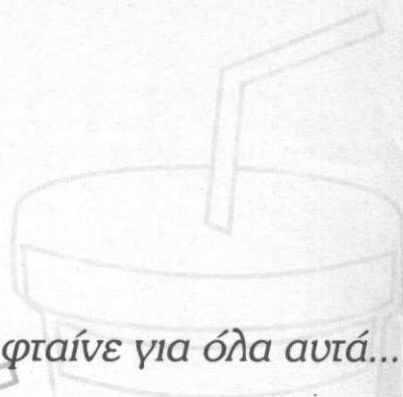
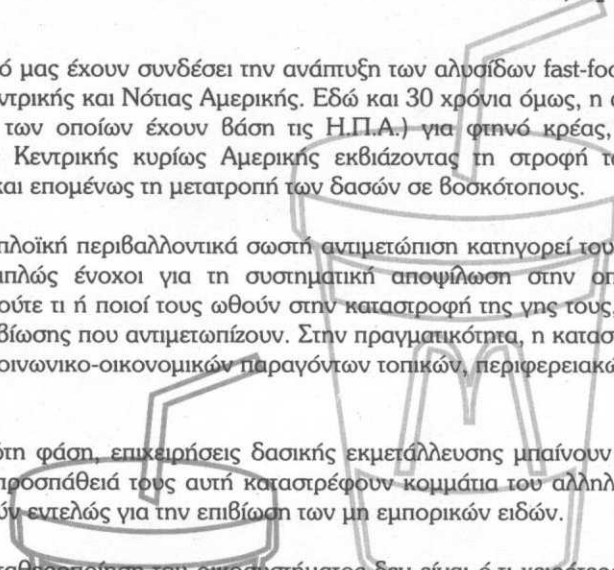
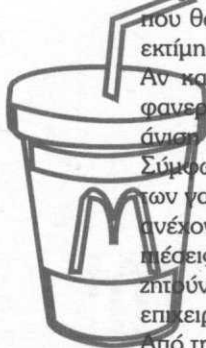
Σε πρώτη φάση, επιχειρήσεις δασικής εκμετάλλευσης μπαίνουν στο δάσος για να βρουν πολύτιμη ξυλεία. Στην προσπάθειά τους αυτή καταστρέφουν κομμάτια του αλληλοσυμπληρούμενου οικοσυστήματος και αδιαφορούν εντελώς για την επιβίωση των μη εμπορικών ειδών.

Φάση Β : Κατασκευή
δρόμων - αποικιοποίηση

Η αποσταθεροποίηση του οικοσυστήματος δεν είναι ό,τι χειρότερο κάνουν οι επιχειρήσεις αυτές. Το χειρότερο είναι οι δρόμοι που έχουν ανοίξει για να διεισδύσουν στην περιοχή, από τους οποίους αρχίζουν να καταφτάνουν αγρότες χωρίς γη από άλλες περιοχές της χώρας. Αυτοί, ακολουθώντας τις παραδόσεις τους που έτσι κι αλλιώς έχουν αποδεχτεί μοιραίες για το δάσος, καίνε τη βλάστηση για να φυτέψουν είδη που θα τους επιτρέψουν να επιβιώσουν, όπως καλαμπόκι και ρύζι. Οι νέοι αυτοί κάτοικοι σπάνια δείχνουν εκτίμηση για το περιβάλλον που τους δέχτηκε ή για τις ιθαγενείς φυλές που το κατοικούν.

Αν και αυτοί οι αγρότες είναι που ολοκληρώνουν σε μεγάλο βαθμό την αποψίλωση του δάσους, είναι φανερό ότι αναγκάζονται να το κάνουν γιατί δεν υπάρχει γη διαθέσιμη σε άλλες περιοχές της χώρας. Η άνιση κατανομή της γης, επομένως, και η αύξηση του πληθυσμού είναι οι βασικές αιτίες του προβλήματος. Σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, σ' όλη τη Λατινική Αμερική το 7% των γαιοκτημόνων κατέχει το 93% της καλλιεργήσιμης γής. Αυτό μόνο δείχνει γιατί οι κυβερνήσεις όχι μόνο ανέχονται την αυθόρμητη μετακίνηση προς το δάσος αλλά και την οργανώνουν: για να ελαφρύνουν τις πιέσεις για αγροτική μεταρρύθμιση σε άλλες περιοχές της χώρας και να αποδυναμώσουν τις φωνές που ζητούν αναδιανομή των μεγάλων κτημάτων που βρίσκονται στα χέρια λίγων μεγάλων γαιοκτημόνων ή επιχειρήσεων.

Από την άλλη πλευρά, η αύξηση του αγροτικού πληθυσμού στην Κεντρική και Λατινική Αμερική τα τελευταία χρόνια, οδηγεί αυτόματα στην αύξηση του αριθμού αυτών που είτε δεν έχουν γη, είτε έχουν πολύ λίγη για

να συντηρηθούν και επομένως, αναγκάζονται να δουλέψουν σε ξένη γη για να επιζήσουν ή να στραφούν σε παράνομες καλλιέργειες.

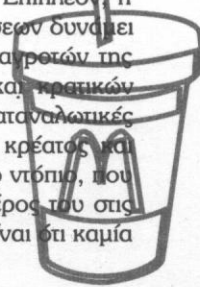
Με την εγκατάσταση όλο και περισσότερων αγροτών η εκμετάλλευση της γης κλιμακώνεται και στρέφεται σε καλλιέργειες για εξαγωγή όπως ζαχαροκάλαμο, μπανάνες και καφέ. Στην Κεντρική Αμερική, η κυρίαρχη αλλά και πιο καταστροφική χρήση της πρώην δασικής γης είναι η κτηνοτροφική. Γιατί, μπορεί οι αγροτικές οικογένειες που έφτασαν στο δάσος σε αναζήτηση γης να σκόπευαν να εγκατασταθούν μόνιμα, όμως μετά από δύο-τρεις σοδιές, η αντίσταση του άγονου, δασικού εδάφους και η εισβολή εντόμων και ζιζανίων τις αναγκάζει να πουλήσουν τη γη τους και να ξαναμεταναστεύσουν. Έτσι τα μικρά οικογενειακά κτήματα μετατρέπονται σε μεγάλες φάρμες και συγκεντρώνονται στα χέρια λίγων με μόνο σκοπό την εκτροφή ζώων. Κατά αυτόν τον τρόπο, οι μικροκαλλιεργητές, με μόνο αντάλλαγμα μερικές σοδιές, χρησιμεύουν σαν το μεταβατικό στάδιο ανάμεσα στην καταστροφή του δάσους και στην μετατροπή του σε βοσκοτόπια και δίνουν το άλλοθι να καθεί το δάσος για λογαριασμό και προς όφελος άλλων. Όχι βέβαια πως οι κτηνοτρόφοι περιμένουν πάντα το σύστημα αυτό να λειτουργήσει αυτόματα. Συχνά προσλαμβάνουν απευθείας μικροκαλλιεργητές και ιθαγενείς για να κόψουν και να κάψουν το δάσος και να φυτέψουν χόρτο βοσκής.

Ο κύκλος αυτός επαναλαμβάνεται με παρόμοιο τρόπο σε όλη την Κεντρική και σε περιοχές της Νότιας Αμερικής. Οι κυβερνήσεις, αντί να αναγνωρίσουν τα δάση ως πολύτιμη πηγή ζωής και πλούτου και να ενθαρρύνουν αυτόχθονες καλλιέργειες που θα μπορούσαν να απαλύνουν το πρόβλημα της πείνας, τα θεωρούν εμπόδιο στην εθνική ανάπτυξη, δίνουν επιδοτήσεις για κτηνοτροφική χρήση της γης και προτρέπουν στην αποψίλωσή τους, αφού ο ευκολότερος τρόπος για να αποκτήσει γη ένας καλλιεργητής είναι να καταστρέψει τη βλάστησή της και να την παρουσιάσει σαν βοσκοτόπο.

Οι βορειοαμερικανοί εισαγωγείς κρέατος, οι περισσότεροι αντιπρόσωποι μεγαλοεπιχειρήσεων fast-food, που μέχρι τη δεκαετία του 60 εφοδιάζονταν από την Αυστραλία και την Ν. Ζηλανδία στράφηκαν προς την Κεντρική Αμερική για διάφορους λόγους. Οι κυριότεροι είναι η ελάττωση ασθενειών στην περιοχή και η μικρή απόσταση, που επιτρέπει στα κρέατα να ταξιδεύουν νωπά, καθώς η νομοθεσία των ΗΠΑ απαγορεύει τις εισαγωγές κατεψυγμένου κρέατος από χώρες που πλήττονται από ασθένειες των βοοειδών. Αυτός είναι βέβαια και ο λόγος που η ζούγκλα του Αμαζονίου έχει απειληθεί για το συγκεκριμένο λόγο τουλάχιστον, λιγότερο από τα δάση της Κεντρ. Αμερικής, αν και οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις έχουν βρει τη λύση και σ' αυτήν την περίπτωση, εισάγοντας απευθείας μαγειρεμένο κρέας, κυρίως από τη Βραζιλία. Επιπλέον, η δυνατότητα εύρεσης εργατικού δυναμικού με πολύ χαμηλό κόστος και η ύπαρξη δασικών εκτάσεων δυναμει βοσκοτόπων συντελούν στην σταθερά πιεστική προσέγγιση τόσο των κυβερνήσεων όσο και αγροτών της Κεντρικής Αμερικής από τις επιχειρήσεις αυτές και τη συνακόλουθη μετατροπή τοπικών και κρατικών οικονομιών σε εξαρτημένες κτηνοτροφικές. Την όλη κατάσταση επιβαρύνουν άμεσα και οι καταναλωτικές συνήθειες των Βορειοαμερικανών που καταναλώνουν τεράστιες ποσότητες βοδινού κυρίως κρέατος και προτιμούν το εισαγόμενο κρέας προερχόμενο από ζώα που εκτρέφονται σε βοσκοτόπια από το ντόπιο, που εκτρέφεται τεχνητά, κυρίως με δημητριακά. Το κρέας αυτό καταναλώνεται στο μεγαλύτερο μέρος του στις αλυσίδες fast-food (Mc Donalds κυρίως, αλλά και Burger King και Wendy's). Χαρακτηριστικό είναι ότι καμία

Φάση Γ : Αποκιοποίησης

Ποιός ευθύνεται

από αυτές τις επιχειρήσεις δεν δέχεται να αποκαλύψει από πού προμηθεύεται το κρέας που χρησιμοποιεί, επιθυμώντας την όσο το δυνατό γρηγορότερη αποσύνδεση απ' αυτήν την ιστορία.

Η διαδικασία μετατροπής των τροπικών δασών σε βοσκοτόπια χρηματοδοτείται σε μεγάλο βαθμό όχι μόνο από τοπικές τράπεζες αλλά και από διεθνή ταμεία, όπως την Αμερικανική Τράπεζα Ανάπτυξης, τη Διεθνή Τράπεζα και το Ταμείο Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Όλοι αυτοί χρηματοδότησαν και χρηματοδοτούν γενναία την αύξηση των βοσκοτόπων, την κατασκευή εργοστασίων μεταποίησης βοδινού κρέατος και την καταπολέμηση των ασθενειών με σκοπό την αύξηση των εξαγωγών κρέατος, για την υποτιθέμενη συμβολή της στην οικονομική ανάπτυξη των περιοχών αυτών. Το ίδιο και οι κατά τόπους κυβερνήσεις, που χρηματοδοτούν την κτηνοτροφία και την παραγωγή τροφίμων για εξαγωγή (όχι όμως για εγχώρια κατανάλωση), περιπλέκοντας έτσι το πρόβλημα της πείνας και ενθαρρύνοντας από τη μία την καταστροφή του δάσους προς χάριν της κτηνοτροφίας και από την άλλη, τη στροφή των αγροτών από τις παραδοσιακές προς εξαγώγιμες καλλιέργειες.

Καταστροφή
=
ανάπτυξη;

Είναι ξεκάθαρο ότι ούτε η δέσμευση τεράστιων εκτάσεων για εκτροφή βοοειδών, ούτε οι αχανείς φυτείες βαμβακιού ή ζαχαροκάλαμου, οι οποίες αποτελούν κλασσικές εξαγώγιμες καλλιέργειες, οδηγούν στην όποια ανάπτυξη, φιλική προς το περιβάλλον ή όχι, των περιοχών αυτών. Στην περίπτωση αυτή, η ανάπτυξη γίνεται υπανάπτυξη και η αύξηση της παραγωγής στέρηση, αφού η ενσωμάτωση σε μία ευρύτερη οικονομία συνεπάγεται την καταστροφή των τοπικών αυτοπαραγωγικών πηγών. Σύμφωνα με στατιστικές του Υπουργείου Γεωργίας των ΗΠΑ, ενώ η παραγωγή βοδινού στην Κόστα Ρίκα διπλασιάστηκε μεταξύ 1959 και 1972, η κατανάλωσή του ανά κάτοικο έπεσε στο μισό. Σήμερα, ένας κάτοικος της Κόστα-Ρίκα καταναλώνει μέσα σ' έναν χρόνο λιγότερο κρέας από ένα κατοικίδιο στις ΗΠΑ. Το ίδιο παράλογο φαινόμενο παρουσιάζεται σε όλες τις χώρες της Κεντρικής Αμερικής και αποδεικνύει ότι η αύξηση της παραγωγής βοδινού στην περιοχή είναι απλώς μία απάντηση στην ανάγκη της βορειοαμερικανικής αγοράς για ανάλογες εισαγωγές. Η εξάρτηση των τοπικών οικονομιών ολοκληρώνεται ως εξής: από τη μία, τεράστιες εκτάσεις ελέγχονται από ξένο κεφάλαιο, το οποίο προσφέρει μόνο εργασία σε ανειδίκευτους με άθλιους όρους και συνθήκες. Από την άλλη, η συνεχής αύξηση των βοσκοτόπων εμποδίζει την ανάπτυξη του δάσους σε αυτόνομη πηγή πλούτου και την αξιοποίηση των γόνιμων γαιών με αυτόχθονες καλλιέργειες που θα ανακούφιζαν σε έναν βαθμό την πείνα που πλήττει μεγάλο μέρος του πληθυσμού.

Στη Βραζιλία, η διείσδυση των πολυεθνικών Mac Donalds και Burger King, έγινε με άλλο τρόπο, μια και η ανάπτυξη της κτηνοτροφίας εκεί, όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, δεν θα ταίριαζε στην αγορά των ΗΠΑ. Έτσι οι τεράστιες εκτάσεις της χώρας χρησιμοποιήθηκαν για να καλύψουν τις ανάγκες των παραπάνω επιχειρήσεων σε σόγια. Σύμφωνα με μελέτες του Πανεπιστημίου του Σάο Πάολο, σήμερα το 18% της καλλιεργήσιμης γής της χώρας καλύπτεται από φυτείες σόγιας, γη που στο παρελθόν καλλιεργούνταν σύμφωνα με τις ανάγκες και τις διατροφικές συνήθειες του ντόπιου πληθυσμού. Οι μονοκαλλιέργειες αυτές, όχι μόνο εξαντλούν τη γη, αλλά και καθιστούν την οικονομία της χώρας εξαρτημένη από την κίνηση της διεθνούς αγοράς και από τις διαθέσεις των πολυεθνικών.

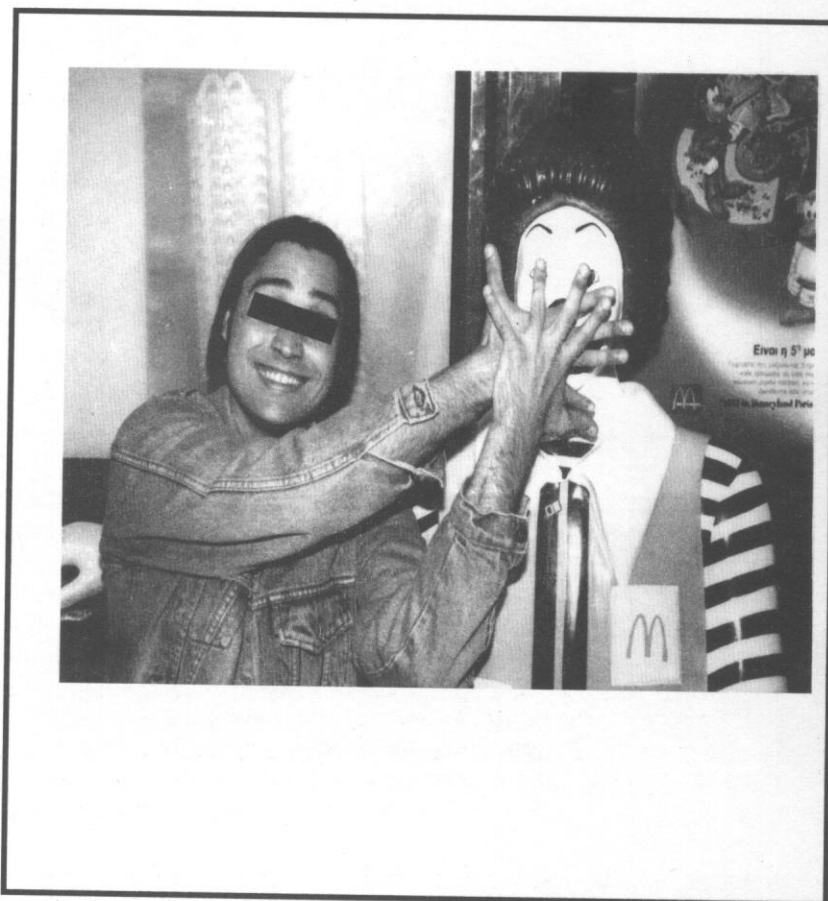
Η ανάπτυξη των fast-food κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα συνδέεται με την απόλυτη κινητοποίηση των μέσων παραγωγής, τη βίαιη ενσωμάτωση των γυναικών στο εργατικό δυναμικό και την προσπάθεια για μείωση του χρόνου μετακίνησης με την κατάργηση της επιστροφής στο σπίτι για μεσημεριανό φαγητό. Επιβλήθηκε δηλαδή η προσαρμογή της γαστρονομίας στις ανάγκες της παραγωγής.

Οι αλυσίδες fast-food σχεδιάστηκαν ώστε να εξυπηρετούν τους εξής στόχους:

- η τροφή πρέπει να περιέχει πολλές θερμίδες ώστε να εξασφαλίζει υψηλή απόδοση στην εργασία, αλλά και να είναι ελαφριά, ώστε η κώνεψη να μην καθυστερεί ούτε να επηρεάζει αυτήν την ικανότητα για εργασία.
- πρέπει να είναι έτοιμη για κατανάλωση για εξοικονόμηση χρόνου. Το αντίθετο θα ερχόταν σε αντίθεση με τις κρατούσες αντιλήψεις περί παραγωγής.
- πρέπει να είναι νόστιμη ώστε να τραβάει τον εργαζόμενο.

Άμεσα ή έμμεσα λοιπόν, οι πολυεθνικές του hamburger συμβάλλουν τόσο στην καταστροφή του περιβάλλοντος στις αναπτυσσόμενες χώρες όσο και στη συνεχιζόμενη εξαθλίωση των πληθυσμών τους. Και επιπλέον εκφράζουν όχι μόνο την πολιτισμική αφομοίωση προς την κυρίαρχη κουλτούρα αλλά και την ένταξη στην κυρίαρχη παραγωγική διαδικασία σύμφωνα με τους δικούς της όρους.

...αλλά και για μερικά ακόμη

Πηγές :

- Amor y Rabia (Valladolid) : *Conexion Hamburguesa*

- W.W.Goldsmith - R.Wilson : *Poverty and distorted*

Μικρές ήψεις που ήνουν τα χέρια

ΖΗΤΩ Η ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ!

Το εργοστάσιο πάει κατά διαόλου.

*Η παραγωγικότητα πέφτει κατακόρυφα και
οι εργάτες παραπονοούνται για τις άθλιες συνθήκες
εργασίας. Μιμμι, μουν μυρίζει απεργία...*

**ΗΡΘΕ Η ΩΡΑ ΝΑ ΠΑΡΕΤΕ ΤΗΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΑ ΧΕΡΙΑ ΣΑΣ!**

ARBEIT MACHT FREI

εικ.1

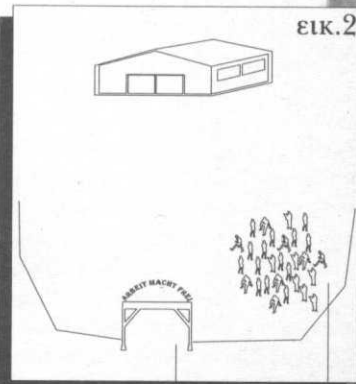
* Ανακοινώστε την έναρξη ψυχαγωγικών και εκπαιδευτικών προγραμμάτων που θα λαμβάνουν χώρα κατά τη διάρκεια του μεσημεριανού διαλείμματος. Αναρτήστε πίνακα δραστηριοτήτων με τμήματα ξυλοκοπικής και εκμάθησης ξένων γλωσσών.

* Προφασιζόμενοι το πρώτο μάθημα Γερμανικών και την εισαγωγή στη χρήση πριονιού βάλτε τους εργάτες σας να φτιάξουν από κόντρα πλακέ τα γράμματα της φράσης "ARBEIT MACHT FREI" (η εργασία απελευθερώνει) - βλ. εικόνα 1.

* Στο σχολάσμα, μιλήστε τους για το πόσο σημαντική υπήρξε στην ιστορία η εργασία του κάθε ανθρώπου ξεχωριστά φέρνοντας ως παράδειγμα το χτίσιμο των πυραμίδων και άλλα τέτοια μεγαλειώδη.

* Κατά την έξοδο προτρέψτε τους να πάτε όλοι μαζί να τοποθετήσετε την ξύλινη ταμπέλα στην κεντρική είσοδο του εργοστασίου, πιασμένοι χέρι-χέρι, εργοδότες και εργαζόμενοι, στο δρόμο της ανάπτυξης και της προόδου.(εικόνα 2)

* Αφήστε την ταμπέλα να κάνει τη δουλειά της (είναι καλά δοκιμασμένη). Απολύστε χωρίς καθυστέρηση όποιον εργάτη πει ότι έχει την εντύπωση πως κάπου έχει δει ή έχει ακούσει να γίνεται λόγος για παρόμοιες ταμπέλες αλλού.

εικ.2

εργαζόμενοι και εργοδότες
-όλοι μαζί

κεντρική είσοδος εργοστασίου
με θαυματουργή ταμπέλα

ΚΑΛΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!!!

Σκέψεις και Συμπεράσματα πάνω στη προσούρα του Ρούντολφ Ρόκερ "Αναρχισμός και Σοβιετισμός"

αποστολή του
του αρμόδιου
φύλλου
"Σοβιετισμός και Αναρχισμός"

Αφορμή γι' αυτές τις γραμμές στάθηκε η ανάγνωση της προσούρας του Ρούντολφ Ρόκερ «Αναρχισμός και Σοβιετισμός». Το παρακάτω κείμενο δεν αποτελεί παρουσίαση του βιβλίου αλλά είναι μια σειρά σκέψεων που ανέκυψαν από την ανάγνωση του κειμένου αυτού. Διατηρώντας την υποκειμενικότητά του, το άρθρο αυτό δεν στοχεύει στο να «φωτίσει» ή να «καθοδηγήσει» στο σωστό δρόμο αλλά να αποσαφηνίσει, στο βαθμό που μπορεί, κάποια ζητήματα, δοσμένα μέσα από τη χροιά των απόψεων του αρθρογράφου. Ας θεωρηθεί λοιπόν μια προσπάθεια διεύρυνσης του «παλιού» από το «νέο», το οποίο σεβόμενο την ιστορία και τα διδάγματα της, προσθέτει τη δική του ξεχωριστή «νότα» στην εμπειρία και γνώση του «παλιού», προσαρμόζοντάς το στις νέες συνθήκες χωρίς να το διαστρεβλώνει ή να αλλάζει την ουσία του. Γιατί ας μη ξεχνάμε: Τα πάντα ρέουν.

Ο αναρχισμός είναι ένα φιλοσοφικό ρεύμα το οποίο επιδιώκει την κατάργηση των οικονομικών μονοπωλίων και όλων των εξουσιαστικών, ιεραρχικών θεσμών, τόσο κοινωνικών όσο και πολιτικών, που υπάρχουν πάνω και έξω από την κοινότητα. Στη θέση της παρούσας καπιταλιστικής οικονομίας και του κράτους της, οι αναρχικοί αντιπροτείνουν τη δημιουργία μιας συνεταιριστικής οικονομίας ελεύθερων παραγωγών που θα βασίζεται στη συλλογική, συνεταιριστική εργασία με αποκλειστικό στόχο την πλήρη κάλυψη του συνόλου των αναγκών κάθε ατόμου (individual) μέσα στην κοινωνία, καταλύοντας έτσι όλα τα ιδιαίτερα συμφέροντα των οποιονδήποτε προνομιάς, εξουσιαστικών μειοψηφιών που δημιουργούν τις κοινωνικές ανισότητες και την εκμετάλλευση. Στη θέση όλων των κρατικών, γραφειοκρατικών και εξουσιαστικών θεσμών, ο αναρχισμός προτείνει την οργάνωση μιας ομοσπονδίας ελεύθερων παραγωγικών κοινοτήτων που θα συνδέονται μεταξύ τους μέσω κοινών οικονομικών συμφερόντων, λύνοντας όλα τα προβλήματα και ζητήματα που ανακύπτουν μέσω αμοιβαίων, ελεύθερων συμφωνιών και της συνδιαμόρφωσης.

Για όσους εξετάζουν σε βάθος τη γέννηση και ανάπτυξη του παρόντος κοινωνικού συστήματος, θα είναι

εύκολο να αναγνωρίσουν ότι οι παραπάνω στόχοι-φιλοδοξίες των αναρχικών δεν αποτελούν εγκεφαλικά κατασκευάσματα ορισμένων «αγανακτισμένων», ουτοπικών φιλοσόφων αλλά αποτελούν τα συμπεράσματα εκατοντάδων χρόνων κοινωνικών αγώνων για καλύτερη και δικαιοτέρα οργάνωση της κοινωνίας και παράλληλα είναι το αποτέλεσμα μιας σε βάθος μελέτης της κοινωνίας. Άλλωστε το παρόν σύστημα, ο καπιταλισμός και το κράτος, δεν αποτελεί παρά το αποτέλεσμα, την εξέλιξη των πρώτων εκμεταλλευτικών και καταπιεστικών συστημάτων που κι αυτά λειτουργούσαν βάσει ιεραρχικών και εξουσιαστικών δομών.

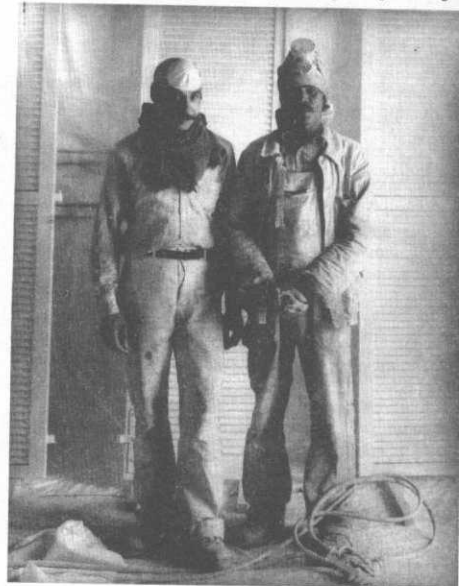
Η αλματώδης ανάπτυξη του παρόντος κοινωνικού συστήματος, που προωθεί την τεράστια συσσώρευση του συνόλου του κοινωνικού πλούτου στα χέρια μιας ισχυρής κοινωνικής μειοψηφίας και συγχρόνως τη συνεχή εξαθλίωση των μεγάλων κοινωνικών μαζών, προετοίμασε η ίδια το έδαφος για τη δημιουργία και εξέλιξη των μηχανισμών αυτοάμυνας και αντίστασης της κοινωνίας. Αυτή η ανάπτυξη θύσισε και θυσιάζει τα συμφέροντα του συνόλου της ανθρωπίνης κοινωνίας στο βωμό των προσωπικών συμφερόντων των εκάστοτε κοινωνικών μειοψηφιών και δηλητηρίασε συστηματικά τις ανθρώπινες σχέσεις σε όλα τα επίπεδα.

Δεν έλαβε υπόψη ότι η βιομηχανία και η τεχνολογία δεν αποτελούν αυτοσκοπό αλλά αντίθετα θα έπρεπε να αποτελούν το μέσο για να εξασφαλίσει ο άνθρωπος την ικανοποίηση των αναγκών του και να τον υποβοηθήσουν στην κατάκτηση ενός ανώτερου βιοτικού και πνευματικού επιπέδου. Εκεί όπου η βιομηχανία είναι τα πάντα και ο άνθρωπος τίποτα, εκεί όπου η βιομηχανία δεν παράγει τα αναγκαία για τη διαβίωση αγαθά αλλά περριπά καταναλωτικά προϊόντα αρχίζει το βασίλειο ενός σκληρού οικονομικού δεσποτισμού, αρχίζει ο σκοταδισμός και η καταπίεση σε όλες τις εκφάνσεις της ζωής του ανθρώπου.

Η οικονομική δικτατορία των μονοπωλίων και η πολιτική δικτατορία του ολοκληρωτικού κράτους καθώς και οι εμπνευστές τους στοχεύουν στην καθυπόταξη της ανθρώπινης φύσης σε έναν απάνθρωπο μηχανικό ρυθμό και τελικά στη θανάτωσή της. Διαιρώντας από τη μία την κάθε ξεχωριστή κοινωνία σε κοινωνικές τάξεις εχθρικές μεταξύ τους και

κατασκευάζοντας από την άλλη τα έθνη, διαιρώντας έτσι τους λαούς και τροφοδοτώντας τεχνητά μίσση και έχθρες, έχουν καταφέρει να απομακρύνουν την κοινωνία από τον πραγματικό δρόμο διασφάλισης των συμφερόντων της. Ο πόλεμος και όλες οι καταστροφικές του συνέπειες δεν είναι τίποτε άλλο από μια διαρκή διαμάχη ανάμεσα σε εχθρικές εθνικές αστικές τάξεις και πολιτικές εξουσίες με στόχο την οικονομική κυριαρχία και την πολιτική εξουσία. Το «διαίρει και βασίλευε» αποδεικνύει ότι η μανία των εξουσιαστών όλων των αποχρώσεων για οικονομική και πολιτική επικυριαρχία οδηγεί την ανθρωπότητα με μαθηματική ακρίβεια στην καταστροφή της εκτός κι αν εκείνη αποφασίσει να αλλάξει από μόνη της την πορεία αυτή κι ακολουθήσει διαφορετικό δρόμο.

Η εξουσία της οικονομικής ολιγαρχίας και της κρατικής μηχανής, που μέρα με τη μέρα δυναμώνει όλο και περισσότερο, στραγγαλίζει την αυθόρμητη ανθρώπινη επικοινωνία, τη χωρίς αντάλλαγμα συνεργασία και την αλληλεγγύη. Η εξουσία, σε όλες τις μορφές της, δημιουργήσε το σύστημα εκείνο το οποίο θυσιάζει την ευημερία δισεκατομμυρίων ανθρώπων προς όφελος μίας ή ορισμένων

κυρίαρχων μειοψηφιών. Προετοίμασε συστηματικά και προσεκτικά το δρόμο για την άνοδο του ολοκληρωτισμού είτε ασπικού είτε κομμουνιστικού. Έστρωσε με λουλούδια το δρόμο για την εμφάνιση του πιο απάνθρωπου συστήματος στην ιστορία της ανθρωπότητας, του φασισμού. Του καθεστώτος που επιδιώκει την καθυπόταξη κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας και την υπαγωγή της κάτω από τον έλεγχο μιας υπερβολικά διογκωμένης κρατικής μηχανής. Όπως ακριβώς η θρησκεία υποστηρίζει ότι ο θεός είναι τα πάντα και ο άνθρωπος τίποτα, εθίζοντας στη νοοτροπία αφέντη-δούλου, έτσι και η οικονομική-πολιτική εξουσία οικοδομεί μια κοινωνία στην οποία ο κυρίαρχος οικονομικά και ο πιστός σκύλος του (τα απανταχού κράτη) είναι τα πάντα και ο πολίτης δεν είναι τίποτα απολύτως. Με τον ίδιο τρόπο που η θρησκεία μέσω του «θελήματος του θεού» εξυπηρετεί τα συμφέροντα των όποιων αφεντικών έτσι και όλα τα ολοκληρωτικά καθεστώτα, συγκαλυμμένα ή όχι, μέσω της υπακοής στους νόμους εκμηδενίζουν την προσωπικότητα, στραγγαλίζουν τον αυθορμητισμό και τη φαντασία των ατόμων υποτάσσοντάς τα στη βούληση μιας ισχυρής κοινωνικής μειοψηφίας που απορροφά το μεγαλύτερο μέρος του κοινωνικού πλούτου.

Ο αναρχισμός, προβάλλοντας το άτομο με τις ιδιαιτερότητες και τις ξεχωριστές του ανάγκες αλλά αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα ότι αυτές δεν μπορούν να ικανοποιηθούν μεμονωμένα αλλά συλλογικά λόγω της ανθρώπινης φύσης και των κοινωνικών συνθηκών, έρχεται διαμετρικά αντίθετος με κάθε μορφή εξουσίας και ολοκληρωτισμού. Στρέφεται ενάντια τόσο στην οικονομική εκμετάλλευση όσο και στην πολιτική καταπίεση. Κάθε μορφή εξουσίας αντιμετωπίζεται ως εκμεταλλευτική και καταπιεστική ακριβώς γιατί εξουσία σημαίνει συγκέντρωση του πλούτου

και των ελευθεριών σε λίγους και φτώχεια και στέρψη των κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών για τους πολλούς.

Ο αναρχισμός ως το μόνο γνήσιο παιδί του κόσμου της εργασίας θεωρεί ότι είναι αδύνατη η ανατροπή της οικονομικής και πολιτικής εξουσίας και όλων των θεσμών της μέσω δομών που φέρουν βαθιά ριζωμένα μέσα τους τα κατάλοιπα της εξουσίας. Στο σημείο αυτό η χρήση του όρου "κόσμος της εργασίας" ως «εργατική τάξη» πρέπει να αποσαφηνιστεί. Οι πρώτοι αναρχικοί ζώντας στην εποχή του βιομηχανικού καπιταλισμού (μιλάμε για την εποχή από την βιομηχανική επανάσταση ως το τέλος του Β' π.π.) θεωρούσαν σωστά ως επαναστατικό υποκείμενο το βιομηχανικό εργάτη, τον εργάτη γης, τους μικροϊδιοκτήτες γης και τις γυναίκες που, λόγω των ιδιαίτερων κοινωνικών συνθηκών, ήταν αναγκασμένες να περιορίσουν τις δραστηριότητές τους στα στενά όρια του σπιτιού τους. Στις μέρες μας βέβαια, και με δεδομένη την εμφάνιση και ανάπτυξη του τομέα των υπηρεσιών, ο πολυπαθής και επί της ουσίας διαστρεβλωμένος από τον μαρξισμό όρος «εργατική τάξη» έχει διευρυνθεί. Ως επαναστατικό υποκείμενο θεωρείται οποιοσδήποτε είναι αναγκασμένος να πουλά την εργατική του δύναμη σε όλες τις μορφές της (βιομηχανική, καλλιτεχνική, οικοκυρική, υπηρεσίες κ.τ.λ.) και υπάγεται σε εκμεταλλευτικές ή καταπιεστικές συνθήκες. Η χειραφέτηση λοιπόν του κόσμου της εργασίας δεν μπορεί να έρθει μέσα από μηχανισμούς όπως τα κόμματα ούτε να δρομολογηθεί με ενδιάμεσα στάδια όπως το εργατικό κράτος. Είναι αντιφατική η ύπαρξη ή έστω η προσπάθεια δημιουργίας «εργατικού» κράτους τη στιγμή που η κοινωνία μέσω της κοινωνικής επανάστασης έχει αποινάξει από πάνω της τα δεσμά της εκμετάλλευσης και της καταπίεσης. Η ύπαρξη κράτους εξυπηρετεί μόνο εκμεταλλευτικές ή καταπιεστικές κοινωνικές ομάδες και δεν αποτελεί μέρος μιας ελεύθερης κοινωνίας. Είναι αντιφατική η προσπάθεια οικοδόμησης μιας ελεύθερης

κοινωνίας μέσω ιεραρχικών θεσμών.

Αυτή είναι άλλωστε και η διαφορά ανάμεσα στον κομμουνισμό του Μαρξ και τον αναρχικό κομμουνισμό. Δεν είναι τόσο ο τρόπος, τα στάδια μέσα από τα οποία θα φτάσουμε στην κοινωνία που οραματιζόμαστε, που διαφέρουν. Το ουσιαστικότερο είναι ότι η μαρξιστική θεωρία επιδιώκει το στόχο της μέσω «συνλογικοτήτων» (κομμάτων) στις οποίες το άτομο υποτάσσεται στη βούληση του απρόσωπου, αλάνθαστου, κόμματος -κόμμα το οποίο γνωρίζει εκείνο και μόνο εκείνο, ως πρωτοπόρο, το πώς θα χειραφετηθεί η τάξη που εκπροσωπεί.

Η αναρχική συλλογικότητα υπάρχει γιατί γνωρίζει ότι μόνο έτσι (συνλογικά) μπορούν να ικανοποιηθούν ξεχωριστές ατομικές ανάγκες. Το άτομο όμως είναι το παν και πάνω από τη συλλογικότητα γιατί αυτή υπάρχει μόνο για να το εξυπηρετεί. Οι ελεύθερες συλλογικότητες δεν διατείνονται ότι κατέχουν την αλήθεια. Αλλά μέσα από την ελεύθερη λειτουργία και διακίνηση ιδεών, τη ζύμωση και τη συνδιαμόρφωση, έννοιες κατεξοχόν ιδίες όλων των κινήματων για κοινωνική απελευθέρωση, τα άτομα αυτοοργανώνονται και

οδηγούνται τελικά στη χειραφέτηση. Η αστική αντίληψη, ότι χρειάζεται ένα κόμμα που να γνωρίζει και να δείχνει εκείνο το δρόμο στις μάζες και αργότερα ένα συγκεντρωτικό κράτος (στα πρότυπα του κόμματος) που να τις οργανώνει, είναι διαμετρικά αντίθετη με την ιδέα των ελεύθερων συμβουλίων και τις ελεύθερες μικρές κοινωνίες παραγωγών που συνεργάζονται μεταξύ τους. Αυτό είναι που κάνει τον μαρξισμό μια θεωρία των πιο «πρωτοπόρων» ή «προοδευτικών» στρωμάτων της αστικής τάξης. Δεν παύουν όμως να ανήκουν στην αστική τάξη και γι'αυτό δεν μπορούν να καταλάβουν (κι ας μη τους το ζητάμε) ούτε να αποβάλλουν τα αστικά τους κατάλοιπα. Είναι αδύνατο να αντιληφθούν ότι ο αγώνας για χειραφέτηση γίνεται έξω από αρχηγούς και κρατικές, κομματικές ή οικονομικές εξουσίες γιατί σε αντίθετη περίπτωση είναι αγώνας για χειραγώγηση.

Ο ελεύθερος άνθρωπος δεν αντιπροσωπεύεται ούτε αντιπροσωπεύει. Δεν ψηφίζει αλλά συνδιαμορφώνει. Ο ελεύθερος άνθρωπος ψάχνει συνεχώς, είναι σκεπτικιστής. Αμφισβητεί, απορρίπτει αλλά και προτείνει. Δεν εμπιστεύεται την κρίση πεφωτισμένων ηγετών παρά μόνο την δικιά του.

Οι διαφορές ανάμεσα στον μαρξισμό και όλες του τις αποχρώσεις και τον αναρχισμό είναι αεγύρωτες. Η πίστη στην πραγματική μάχη για την κοινωνική απελευθέρωση και την χειραφέτηση είναι που μας κάνει δύσπιστους και επιφυλακτικούς απέναντι στους μαρξιστές και όχι η αμφισβήτηση ότι υπάρχουν ανάμεσά τους πολλοί γνήσιοι αγωνιστές και επαναστάτες.

Το πώς περάσαμε από τη
μία μεριά στην άλλη, φαίνεται λίγο ξαφνικό. Από εκεί

που ο καλλιτέχνης-rocker ζητούσε στα 70s την αποθέωσή του με επικά σώου και ηρωικές σολιές, στη δεκαετία του '90 τα είδωλα του grunge χαμηλώνουν ταπεινά τα μάτια, χαμογελούν αμήχανα μπροστά στην επιτυχία και μιλάνε με τα χειρότερα λόγια για τις επιτυχίες τους. Και βέβαια όλα αυτά με την αυστηρή καθοδήγηση στυλιστών και μάνατζερ που έπιασαν σωστά το νόημα: Η αμφισβήτηση του '70 ήταν πολύ light και τόσο ενσωματωμένη που δεν έπειθε. Η αμφισβήτηση του '80 αδιέξοδη και αυτοκαταστροφική (συνεπώς ασύμφορη διότι αν όλοι αυτοκτονήσουν τότε ποιος θα αγοράζει δίσκους;) Η λύση είναι μία: Μόνη επιθυμία η σύγκρουση, και τα πράγματα να λέγονται με το όνομά τους. Πιστεύεις για παράδειγμα ως καλλιτέχνης του καιρού σου ότι πρέπει να καταλυθεί το κράτος; Αν ναι, τότε γράφεις ένα τραγούδι με στίχους για οδομαχίες, επεισόδια κλπ, προσθέτεις κανα δυο βρισιές για τις μάνες των κρατικών φορέων, φτιάχνεις και ένα ανάλογο video clip, και το επαναστατικό σου δημιούργημα -σίγουρη επιτυχία- είναι έτοιμο. Τώρα βέβαια ένα ζήτημα που προκύπτει είναι το αν θα σε πάρει κανείς στα σοβαρά. Αυτό δεν φαίνεται και πολύ πιθανό ειδικά μάλιστα αν μιλάμε για αυτούς τους οποίους υποτίθεται ότι απειλείς. Είναι εξίσου απίθανο να νιώσει απειλημένη η κυριαρχία από το "Bomb track" των Rage against the machine, όσο απίθανο είναι να τρομοκρατηθεί η Τράπεζα της Ελλάδος από το "Θα τα κάψω τα ρημάδια τα λεφτά μου".

Όλα τα παραπάνω απλώς τονίζουν τις κυρίαρχες τάσεις της μουσικής βιομηχανίας στις μέρες μας και δεν διεκδικούν ρόλο εκτίμησης γενικής ισχύος. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι υπάρχουν δημιουργοί με αγαθές διαθέσεις, δημιουργοί που ειλικρινά έχουν πράγματα να πουν, και απλώς ακολουθούν τα προτάγματα του εμπορίου γιατί αυτός είναι ο γνωστός δρόμος ή γιατί αν όχι έτσι τότε πώς; Ή ακόμη, πιστεύοντας ότι το μέσο δεν θα αλλοιώσει το μήνυμα, ότι η συσκευασία δεν θα χαλάσει το περιεχόμενο. Η αντίφαση όμως εμφανίζεται νωρίς. Η μουσική βιομηχανία αναγνωρίζει το δημιούργημα μόνο ως προϊόν εμπορεύσιμο, και μόνο ως τέτοιο το προωθεί. Πόσο λοιπόν αναλλοίωτο μπορεί να μείνει ένα τραγούδι με φορεσιά απορρυπαντικού; Πόσο πειστική μπορεί να γίνει μια κραυγή σε οικονομική συσκευασία; Η παντοδυναμία του θεάματος μέσα στο οποίο εγκλωβίζεται η μουσική δημιουργία στερεί από τον δημιουργό τη δυνατότητα αυτοκαθορισμού του και καταστρέφει κάθε απόπειρα επικοινωνίας. Οι ρόλοι - ποιος μιλάει ποιος ακούει (me Tarzan, you Jane) - είναι προκαθορισμένοι. Και η επίτευξη μιας αντίστασης εκ των έσω, μιας διαμαρτυρίας που θα στρέψει τα μέσα της κυριαρχίας ενάντια στον εαυτό της, αποτελεί ουτοπία για τους ρομαντικούς και άλλοι για τους ξεπουλημένους.

Το οριστικό χτύπημα στην πιο πάνω επιχειρηματολογία ήρθε από εκεί που δεν το περίμενε κανείς. Πρόκειται για την περίπτωση Pearl Jam και τη στάση τους απέναντι σε μάνατζερ και εταιρίες, στάση που έδειξε πολλά και μάλλον θα κάνουμε καιρό να την ξαναδούμε. Το story το εν λόγω, έχει κάπως έτσι: Πρωτοπόροι στο grunge και για πολύ καιρό αγκιστρωμένοι στα Νο 1 των προτιμήσεων, οι Pearl Jam διαπιστώνουν σύντομα ότι οι συναυλίες τους παρακολουθούνται αποκλειστικά από γόνους μεσοαστικών και βάλε οικογενειών, καθώς τα υπέρογκα εισιτήρια καθιστούσαν τις συναυλίες τους απαγορευτικές για τα χαμηλά στρώματα. Λίγο η καταγωγή από φτωχογειο

νιές, λίγο η "ροκ" κουλτούρα που σκιρτάει και αντιστέκεται, λίγο η ύπαρξη ενός ειλικρινούς προβληματισμού για τη μουσική και το ρόλο της, μετατρέπουν τέλος πάντων την απλή διαφωνία μεταξύ μπάντας και εταιρίας για το ύψος των εισιτηρίων, σε οριστική ρήξη μέσα στο 1994. Η πολυεθνική τα χάνει καθώς αντιμετωπίζει μια στάση πρωτόγνωρη και πάντως θρασύτατη, και εξοργίζεται (όσο βέβαια μπορεί να εξοργιστεί μία πολυεθνική) ωσάν τον τηλεθεατή που χτυπάει κάτω το τηλεκοντρόλ όταν τα κανάλια αρνούνται να κάνουν "zap" στις προσαγές του. Η επανάσταση λοιπόν πρέπει να κατασταλεί και σαν πρώτη κίνηση ακυρώνονται όλες οι συναυλίες του group για το επόμενο έτος... Καθώς όμως ισχύει το από τα παλαιά ρηθέν "όποιος σπέρνει ανέμους, θερίζει

K
A
I
T
A

θύελλες", οι Pearl Jam κάθε άλλο παρά πέφτουν στην αφάνεια.

Χιλιάδες φίλοι ξεκινούν εκστρατεία ενημέρωσης μέσα από φανζίν και το Internet, και το συγκρότημα ξεκινάει νέα, "άλλου τύπου" περιοδεία παίζοντας σε παιδικές χαρές και ανοιχτά θέατρα με ένα δολλάριο εισιτήριο.

Όποιος καταλήφθηκε από ευφορία διαβάζοντας τις πιο πάνω γραμμές ας μην διαβάσει παρακάτω. Διότι τα πράγματα θα ήταν πολύ ιδανικά για να εξελιχθούν ή έστω να παραμείνουν έτσι. Πράγματι, η επιστροφή στην ομαλότητα δεν άργησε να έρθει, με αμοιβαίες υποχωρήσεις και τον υπό νέους όρους εναγκαλισμό από τη μαμά εταιρία. Ωστόσο η εμπειρία αυτή άφησε πίσω της ανοιχτά σημαντικά ζητήματα.

Η αδυναμία επιβίωσης του συγκροτήματος έξω από το εμπόριο παρ'όλη τη συμπαράσταση πολλών ανθρώπων, είναι ίσως το πιο απαισιόδοξο αλλά και το πιο σημαντικό ζήτημα που πρέπει να σταθεί κανείς. Είναι η απόδειξη πως η κυρίαρχη πρακτική στη μουσική παραγωγή είναι καθοριστική στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των δημιουργών, σε τέτοιο βαθμό ώστε αυτοί να κινούνται ακόμη και ενάντια στις πραγματικές τους διαθέσεις. Η μέσα στο εμπόριο δημιουργία έχει σαφώς παιδευτική σημασία: ΕΘΙΖΕΙ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ. Στο δημιουργό που μελαγχολικά ψελλίζει: "Κοίτα ποιοί παίρνουν τα τραγούδια μου μωρό μου και τα πουλάνε σαν απορρυπαντικά", η απάντηση πρέπει νά'ναι: "Κοίτα που δίνεις τα τραγούδια σου μαλάκα, και τα πουλάνε σαν απορρυπαντικά"...

Η αφίσα τα έλεγε όλα. Την Παρασκευή, συναυλία στο μπαράκι της γειτονιάς με το πρωτοεμφανιζόμενο συγκρότημα

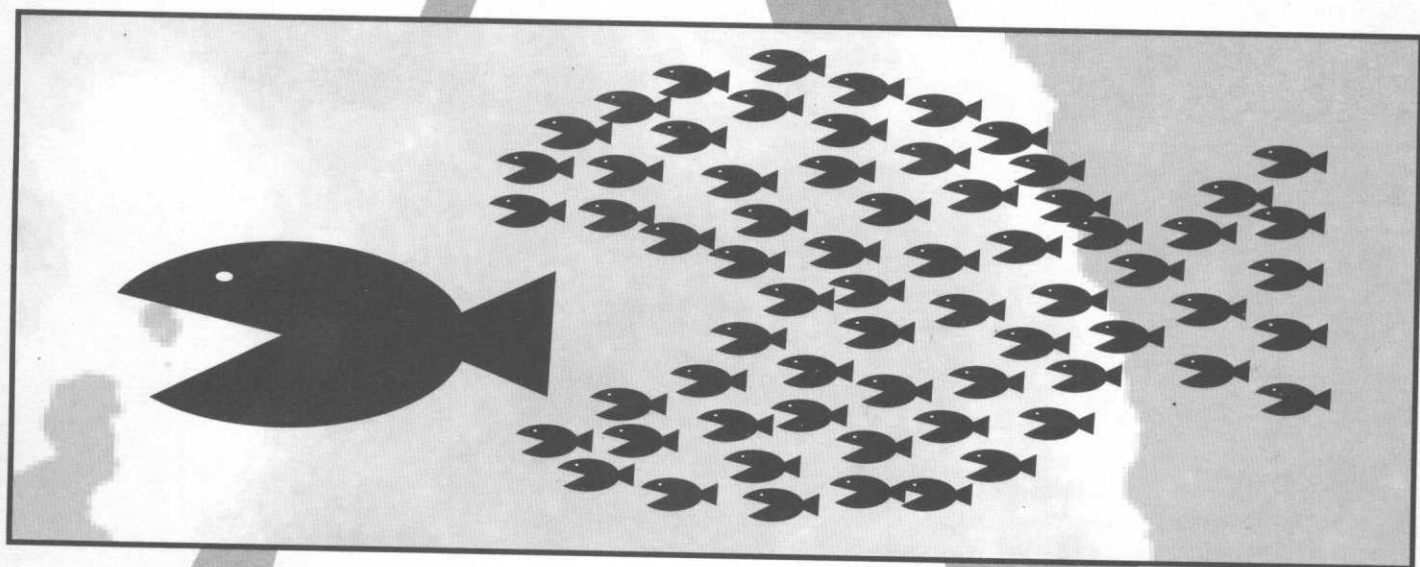
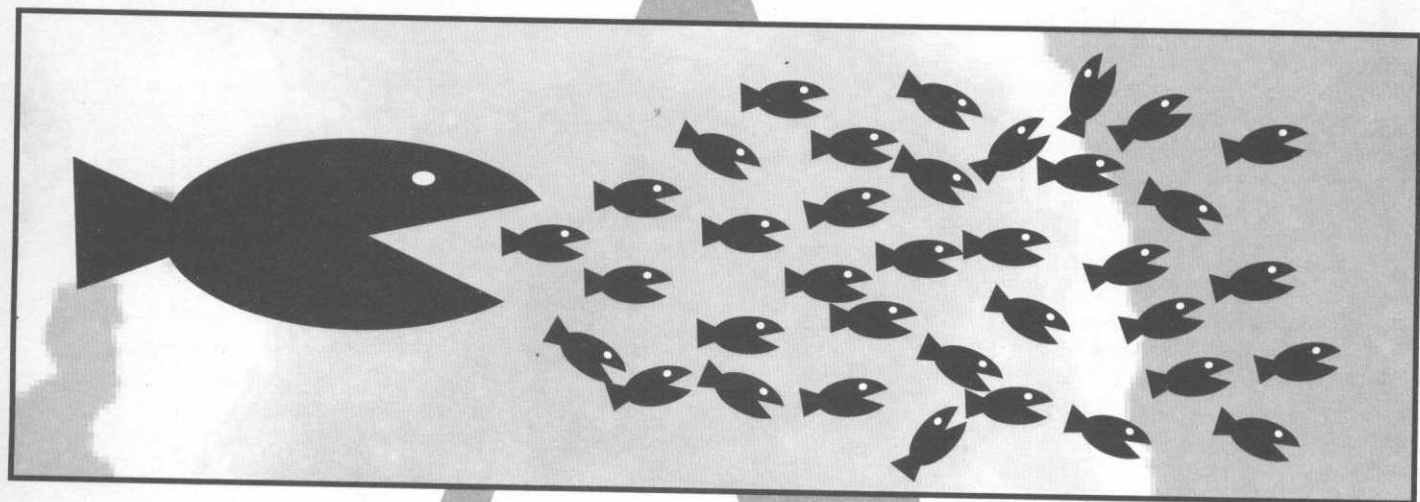
"Necromaniacs" (τέσσερεις πιτσιρικάδες, από το διπλανό λύκειο που παίζουν metal

διασκευές). Και στο κάτω μέρος της αφίσας, η διόλου metal αναγραφή:

SPONSORED BY -

ΓΑΛΑΚΤΟΚΟΜΙΚΑ ΜΠΟΥΓΑΤΣΕΣ

"Ο ΦΡΟΙΞΟΣ"...

ANGEL J. CAPELLETTI

Αναρχισμός και Λατινική Αμερική

(Μετάφραση)

Η Λατινική Αμερική αποτελεί πεδίο σφοδρών κοινωνικών συγκρούσεων καθώς διατρέχεται από τεράστιες αντιθέσεις τόσο σε σχέση με τον υπεραναπτυγμένο σε βάρος της Βορρά, όσο και με το εσωτερικό της κάθε χώρας ξεχωριστά. Τα μικροεμπόδια που συναντά η κυριαρχία στον δρόμο προς τον "εκσυγχρονισμό" αναδεικνύονται συχνά σε δυναμικά κοινωνικά κινήματα. Η αντίσταση στην Chiapas του Μεξικού είναι ίσως σήμερα η πιο ελπιδοφόρα φωνή ενάντια στην επέλαση του νεοφιλελευθερισμού. Το ξανασωντάνεμα της γειτονιάς (barrio) στις πόλεις του Περού με την παρέμβαση σε τοπικό επίπεδο, αποτελεί ένα από τα καλύτερα παραδείγματα αμεσοδημοκρατικής οργάνωσης.. Τίποτε όμως από αυτά δεν γεννήθηκε χτες.

Ο αναρχισμός έχει μια πλατιά ιστορία στην Λατινική Αμερική, πλούσια σε ειρηνικούς και βίαιους αγώνες, σε εκδηλώσεις ατομικών και συλλογικών ηρωισμών, σε οργανωτικές προσπάθειες, σε προφορική, γραπτή και πρακτική προπαγάνδα, σε λογοτεχνικά έργα, σε θεατρικούς, παιδαγωγικούς, συλλογικούς ή κοινωνικούς πειραματισμούς, κλπ. Αυτή η ιστορία δεν έχει καταγραφεί ολοκληρωμένα παρόλο που υπάρχουν πολύ καλές τμηματικές μελέτες. Επιπλέον, αυτοί που καταγράφουν την κοινωνική, πολιτική, πολιτιστική, λογοτεχνική, φιλοσοφική ιστορία της "υποηπείρου" συνήθως αμελούν ή ελαχιστοποιούν την σημασία του αναρχικού κινήματος. Σε αυτό υπάρχει τόσο άγνοια, όσο και κακή θέληση. Κάποιοι ιστορικοί δεν γνωρίζουν τα γεγονότα ή θεωρούν τον αναρχισμό ως δευτερεύουσα ιδεολογία, αποκλειστικά περιθωριακή και βίαια. Άλλοι, αντίθετα, γνωρίζουν τη σημασία του αναρχισμού στην ιστορία των σοσιαλιστικών ιδεών και κατανοούν καλά την τάση του προς τον μαρξισμό, όμως ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο, προσπαθούν να τον ξεχάσουν ή να τον μειώσουν ως "φρούτο" της επαναστατικής ανωριμότητας, ως αφηρημένο ουτοπισμό, ως ανυπακοή του εργάτη και της "μικρής μπουρζουαζίας" κλπ.

...Όπως όλες οι ιδέες που προέρχονταν από την Ευρώπη, η αναρχική ιδεολογία ήταν για τη Λατινική

Αμερική "εισαγόμενο προϊόν". Όμως οι ιδέες δεν είναι "προϊόντα", αλλά πρέπει να υιοθετηθούν στο καινούργιο περιβάλλον και μ' αυτόν τον τρόπο να μεταβληθούν σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό. Είναι φανερό, βέβαια, ότι ο αναρχισμός ήρθε σ' αυτήν την ήπειρο από Ευρωπαίους μετανάστες. Το να θεωρείς αυτό το γεγονός σημάδι κατώτερης αξίας μοιάζει περισσότερο σαν επίδειξη ηλιθιότητας (και η ιδέα της "πατρίδας" και του εθνικισμού προήλθε από την Ευρώπη).

Αλλά ο αναρχισμός δεν ήταν μόνο ιδεολογία των εργατικών και αγροτικών μαζών που πρόσφατα είχαν αφιχθεί στην ήπειρο και ένιωθαν προδομένοι από τις ελπίδες τους για μια καλύτερη ζωή και είδαν την εναλλαγή της καταπίεσης μεταξύ των αρχαίων μοναρχιών και της όχι λιγότερο σκληρής ρεπουμπλικανικής ολιγαρχίας. Σύντομα ήταν η διέξοδος στον κόσμο και την κοινωνία που υιοθέτησαν οι ντόπιοι και οι αυτόχθονες από το Μεξικό (με τη Zalacosta στο Chalco) μέχρι την Αργεντινή (με το Facon Grande στην Παταγονία).

Πολύ λίγες φορές αναφέρθηκε ότι οι αναρχικές ιδέες του αυτοοργανωμένου κολλεκτιβισμού, εφαρμοσμένες στο αγροτικό πρόβλημα, στην πραγματικότητα συμφωνούσαν με τον αρχαίο τρόπο ζωής και οργάνω-

σης των αυτοχθόνων φυλών του Μεξικού και του Περού, όχι μόνο πριν από τον ισπανικό ιμπεριαλισμό, αλλά και από τον ιμπεριαλισμό των Ατζέκων και των Ίνκας. Στην πράξη, οι αναρχικοί, για να πλησιάσουν τους ντόπιους, δεν χρειάζονταν να κατασκευάζουν εξωτικές ιδεολογίες, αλλά να κάνουν συνειδητές τις ήδη υπάρχουσες ιδεολογίες των αγροτών, της "calpull" και της "ayllu".

Από την άλλη πλευρά, πολλές φορές στον μεταναστευτικό πληθυσμό υπήρξε η τάση για ελευθερία και για αποκοπή από όλες τις μορφές στατικών σχηματισμών, που όταν δεν διοικευόταν μέσω διαδοχικών φεουδαρχικών αρχηγών, ήταν παραγωγικό έδαφος για μια ελευθεριακή ιδεολογία. Σχεδόν ποτέ δεν αναφέρεται η ύπαρξη (σε Αργεντινή και Ουρουγουάη) των αναρχικών "gauchos", οι οποίοι είχαν την δική τους φιλολογική έκφραση στους ελευθεριακούς "payadores". Χωρίς όμως αυτά τα φαινόμενα, που αναμφίβολα θα θεωρούνταν ασήμαντα από ακαδημαϊκούς και μαρξιστές ιστορικούς, μπορεί αναμφίβολα να ειπωθεί ότι ο αναρχισμός ρίζωσε ανάμεσα στους ντόπιους εργάτες πολύ πιο βαθιά και έντονα από τον μαρξισμό (με μοναδική εξαίρεση, ίσως, τη Χιλή).

Ακόμα κι όταν, από θεωρητική άποψη του θέματος, το Λατινοαμερικάνικο κίνημα δεν είχε συμβάλλει θεμελιωδώς στην αναρχική σκέψη, μπορεί να ειπωθεί ότι από οργανωτική και πρακτική άποψη, δημιούργησε μορφές άγνωστες στην Ευρώπη. Έτσι, η Federacion Obrera Regional Argentina (FORA) ήταν ένα παράδειγμα ενός κέντρου που, με το να είναι ένα από τα πιο σημαντικά (στο σημείο να είναι πολλές φορές το μοναδικό κέντρο), δεν έκανε υποχωρήσεις στη συνδικαλιστική γραφειοκρατία, ενώ την ίδια στιγμή υιοθέτησε μια οργάνωση τόσο διαφορετική από τη CNT και άλλες Ευρωπαϊκές αναρχοσυνδικαλιστικές οργανώσεις όσο και από το Βορειοαμερικανικό IWW. Άλλο ένα τυπικό Λατινοαμερικάνικο παράδειγμα είναι η ύπαρξη του Partido Liberal Mexicano, το οποίο λίγα χρόνια μετά την δημιουργία του υιοθέτησε μια χωρίς αμφιβολία αναρχική θεώρηση (δουλειά κυρίως του Ricardo Flores Magon). Παρόλα αυτά διατήρησε το όνομά του και συνέχισε να παρουσιάζεται σαν πολιτικό κόμμα (κερδίζοντας έτσι αυστηρή κριτική από μερικούς ευρωπαίους ορθόδοξους, όπως ο Jean Grave).

Εξαιρώντας αυτήν την απλή περίπτωση, μπορεί να ειπωθεί ότι στην Λατινική Αμερική ο αναρχισμός σχεδόν

πάντα εκφραζόταν ως αναρχοσυνδικαλισμός και ήταν αισθητά συνδεδεμένος με αγροτικές και εργατικές οργανώσεις. Υπήρχαν, χωρίς αμφιβολία, μερικοί αναρχο-ατομιστές σε Αργεντινή, Ουρουγουάη, Παναμά, κλπ., και επίσης μερικοί αναρχοκομμουνιστές, εχθροί της συνδικαλιστικής οργάνωσης (στο Buenos Aires κατά τη διάρκεια των δεκαετιών 1880 και 1890). Η μεγάλη όμως πλειοψηφία των Λατινοαμερικάνων αναρχικών ήταν οπαδοί ενός επαναστατικού και αντικομματικού συνδικαλισμού (όχι όπως εσφαλμένα λέγεται συνήθως, απολίτικου)...

Στις διάφορες Λατινοαμερικάνικες χώρες ο αναρχισμός παρουσιάζει κάποια ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Στην Αργεντινή ήταν, μέσω του FORA, περισσότερο ριζοσπαστικός στο σημείο που να θεωρείται πιο εξτρεμιστικός από την ισπανική CNT. Στην Ουρουγουάη, ήταν περισσότερο μετριοπαθής, όπως σημειώνει ο Nettlau, ίσως γιατί ήταν λιγότερο διωκόμενος (εκτός από την περίοδο της τελευταίας δικτατορίας). Στο Μεξικό οι «μαγκονιστές» αναρχικοί είχαν αποσπάσει την προσοχή της κυβέρνησης εξαιτίας της συμμετοχής τους στην επανάσταση εναντίον του Porfirio Diaz. Ένας άλλος λόγος είναι ότι η Casa del Obrero Mundial πρόσφερε στον Carranza τα "ερυθρά τάγματά" της στη μάχη εναντίον του Villa και του Zapata και ότι οι πρόεδροι του CGT είχαν έρθει σε αντιπαράθεση με τον πρόεδρο Obregon. Στη Βραζιλία, αντίθετα, ο αναρχισμός ήταν πάντα έξω από κάθε καθεστωτική επιρροή, και η στρατιωτική-ολιγαρχική κυβέρνηση ποτέ δεν τον υπολόγιζε, και τρομοκρατούσε, εξόριζε ή δολοφονούσε τους υποστηρικτές του. Ένα τυπικό φαινόμενο σε ορισμένες Λατινοαμερικάνικες χώρες, μεταξύ 1918 και 1923, ήταν ο αναρχο-μπολσεβικισμός. Σε Αργεντινή, Ουρουγουάη, Βραζιλία και Μεξικό, όταν πραγματοποιήθηκε η επανάσταση των μπολσεβίκων στη Ρωσία, πολλοί αναρχικοί τάχθηκαν με διακηρύξεις τους υπέρ του Λένιν και ανακοίνωσαν την χωρίς όρους αλληλεγγύη τους υπέρ της σοβιετικής κυβέρνησης, χωρίς να παύουν να θεωρούν τους εαυτούς τους αναρχικούς. Αυτό το ρεύμα εξαφανίστηκε μετά το θάνατο του Λένιν, καθώς αυτοί που αποφάσισαν να ακολουθήσουν τον Στάλιν δεν τολμούσαν να αυτοαποκαλούνται αναρχικοί.

Σε όλες τις χώρες στο πεδίο που δημιούργησε ο

αναρχισμός παρουσιάστηκαν, εκτός από την τεράστια έντυπη προπαγάνδα και την άφθονη ιδεολογική βιβλιογραφία, πολλοί ποιητές και συγγραφείς που συχνά ήταν επιφανείς μορφές στην λογοτεχνία του τόπου τους. Στην Αργεντινή και στην Ουρουγουάη, μπορεί να ειπωθεί ότι η κοινότητα των συγγραφέων, που ιδρύθηκε μεταξύ 1890 και 1920, ήταν κατά κάποιο τρόπο αναρχική. Στη Βραζιλία και στη Χιλή υπήρχαν, επίσης κατά την ίδια περίοδο, μερικοί αναρχικοί λογοτέχνες, όχι όμως τόσο πολλοί όσοι στο Rio de la Plata. Σε Βενεζουέλα, Puerto Rico, Κολομβία, κλπ., αν και μια ιδιαίτερη αναρχική φιλολογία δεν άνθισε, η επίδραση της ελευθεριακής ιδεολογίας ήταν περισσότερη ανάμεσα σε λογοτέχνες και ποιητές, παρά ανάμεσα στο εργατικό κίνημα.

Έχει σημασία να τονιστεί όμως, ότι ακόμα κι εκεί όπου λογοτεχνία και αναρχισμός ήταν σχεδόν συνώνυμα, όπως στο Rio de la Plata (κατά τη διάρκεια της παραπάνω αναφερόμενης περιόδου), οι αναρχικοί διανοούμενοι δεν έπαιξαν ποτέ τον ρόλο της ελίτ ή της επαναστατικής εμπροσθοφυλακής και ποτέ δεν είχαν καμία σχέση με το πανεπιστήμιο ή με την επίσημη "κουλτούρα". Σε αυτό ο αναρχισμός διαφέρει σε βάθος από τον μαρξισμό.

Πρέπει πάντως να ειπωθεί πως το αναρχικό κίνημα στη Λ. Αμερική κάμφθηκε σημαντικά. Η παρακμή αυτή του λατινοαμερικάνικου κινήματος (που δεν συνεπάγεται την ολική πτώση του), μπορεί να αποδοθεί σε τρεις αιτίες:

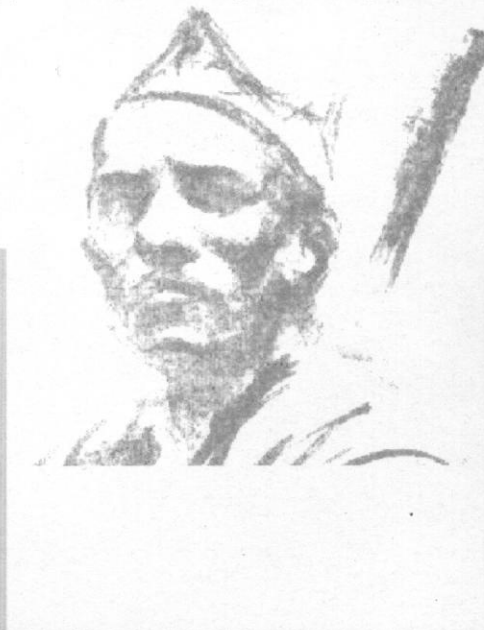
1) Μια σειρά φασιστικών πραξικοπημάτων, πραγματοποιούνται γύρω στο 1930 (Uruguay στην Αργεντινή, Vargas στην Βραζιλία, Terra στην Ουρουγουάη κλπ.). Όλα τους χαρακτηρίζονται από μια γενικευμένη καταστολή των εργατικών κινήματων, των αριστεριστικών οργανώσεων και ιδιαίτερα των αναρχικών. Σε ορισμένες περιπτώσεις (Αργεντινή) πετυχαίνουν την ολική διάσπαση της οργανωτικής και προπαγανδιστικής δομής των αναρχοσυνδικαλιστικών εργατικών ομοσπονδιών.

2) Η δημιουργία κομμουνιστικών (μπολσεβίκικων) κομμάτων. Η υποστήριξη της Σοβιετικής Ένωσης και η συνεργασία με Ευρωπαϊκά κόμματα, τους έδωσε δύναμη, η οποία απουσίαζε από τις αναρχικές οργανώσεις, οι οποίες δεν είχαν υλικές πηγές εκτός από τις συνδρομές που πλήρωναν οι υποστηρικτές τους. Παρατηρείται αναρχικοί να εισχωρούν, αλλού λιγότερο (Αργεντινή) κι αλλού περισσότερο (Βραζιλία), σε κομμουνιστικά κόμματα.

3) Η εμφάνιση εθνικο-λαϊκών ρευμάτων (περισσότερο ή λιγότερο συνδεδεμένων με τις στρατιωτικές αρχές και

λιγότερο συνδεδεμένων με τις στρατιωτικές αρχές και ακόμα μερικές φορές με υποστηρικτές φασιστικών ομάδων).

Η ιδιαίτερη κατάσταση εξάρτησης, στην οποία βρίσκονται οι Λατινοαμερικάνικες χώρες σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό και κυρίως τον Βορειοαμερικανικό ιμπεριαλισμό, κατευθύνει τον ταξικό αγώνα σε αγώνες "εθνικής ανεξαρτησίας". Οι εργάτες βλέπουν την εκμετάλλευση, της οποίας είναι θύματα, ως εισβολή ξένων δυνάμεων. Η μπουρζουαζία (ντόπια και ξένη) συνδεδεμένη με κάποιους τομείς του στρατού και της καθολικής εκκλησίας, πείθει την εργατική τάξη ότι ο εχθρός δεν είναι το κράτος και το κεφάλαιο, αλλά μόνο τα ξένα κράτη και το ξένο κεφάλαιο. Αυτή η πεποίθηση (που επιδέχεται υποκινείται) είναι, στην πραγματικότητα, η κυριότερη αιτία της παρακμής του αναρχισμού. Οποιοσδήποτε άλλες αιτίες, ακόμα και οι εσωτερικές δυσκολίες που εμφανίζονται σε μια αναρχική οργάνωση παγκοσμίως (όπως είναι η ανάγκη να λειτουργούν τα σωματεία χωρίς γραφειοκρατία και η πραγματική ή φαινομενική ανικανότητα υλοποίησης των προτάσεων των οργανώσεων) είναι δευτερεύουσας σημασίας.

A black and white photograph of a hand, likely a woman's, holding a dark rectangular sign. The hand is positioned with the palm facing the viewer, and the fingers are slightly spread. The sign is held in the center of the palm. The text on the sign is in a bold, sans-serif font. The background is a textured, mottled grey.

I shop
therefore
I am

Για Τον Κοινωνικό Διάλογο

Τον Οκτώβρη του 1985 ανακοινώθηκε το πρώτο σταθεροποιητικό οικονομικό πρόγραμμα της κυβέρνησης του Α. Παπανδρέου. Ο τότε υπουργός Εθνικής Οικονομίας Κ. Σημίτης αναλάμβανε να μεταφέρει την ευρωπαϊκή εμπειρία της οικονομικής σταθεροποίησης στη χάραξη της ντόπιας οικονομικής πολιτικής και το Πα.Σο.Κ. αποχαιρετούσε μια για πάντα τους τριποκοσμικούς πολιτικούς του προσανατολισμούς. Η κοινωνική αντίδραση υπήρξε έντονη και ένας νέος όρος πολιτικής επικοινωνίας γεννήθηκε ως απάντηση. Το «συμβόλαιο με το λαό» της πρώτης κυβερνητικής τετραετίας, θα εξεταζόταν ξανά στα πλαίσια ενός πλαστού «κοινωνικού διαλόγου», σε μια απέλπιδα προσπάθεια εξασφάλισης της κοινωνικής συναίνεσης.

Τα αποτελέσματα είναι λίγο πολύ γνωστά. Δύο χρόνια αργότερα ο Κ. Σημίτης θα αντικατασταθεί από τον Δ. Τσοβόλα, που σαν βασικό στόχο έχει την άσκηση μιας ψηφοθηρικής οικονομικής πολιτικής παροχών, με κάθε μέσο. Τα αποτελέσματα του σταθεροποιητικού προγράμματος θα αξιολογηθούν ως ελάχιστα «σοσιαλιστικά» και ο σημερινός πρωθυπουργός θα τεθεί στο περιθώριο.

Οι προσπάθειες αποτίμησης των λόγων της αποτυχίας, περιορίστηκαν στην εξέταση και την ανάλυση «μικροπολιτικών μεγεθών»: «Ένας σοσιαλίζων τεκνοκράτης υπουργός, αποπειράται να αποπλανήσει την «σοσιαλιστική κυβέρνηση», οδηγώντας την στο σκληρό νεοφιλελεύθερο καθαρτήριο, αλλά ο σοσιαλιστής ηγεμόνας αντιλαμβάνεται την επερχόμενη νύη και επαναφέρει τα πράγματα στην προτεραία τους κατάσταση.» Το σενάριο θα έχει πέραση, μέχρι το 1992.

Η συνθήκη του Μάαστριχ, αποκαλύπτει στιγμιότυπα από τον κόσμο του αύριο. Η διεθνοποίηση της αγοράς, το ενιαίο ευρωπαϊκό νόμισμα, η απελευθέρωση του εμπορίου, παύουν να αποτελούν προοπτικές και μετατρέπονται σε μεσοπρόθεσμους στόχους της ενιαίας ευρωπαϊκής οικονομικής πολιτικής.

Οι νέες συνθήκες αλλάζουν όχι μόνο το αποτέλεσμα των οικονομικών αναλύσεων, αλλά και τα ίδια τα εργαλεία ανάλυσης. Το ερώτημα πλανιέται: «Μήπως ο Σημίτης είχε δίκιο;». «Γιατί δεν γίναμε «Ευρώπη» το '85 και τώρα τρέχουμε;».

Την απάντηση την δίνει ο ίδιος ο Κ. Σημίτης σε άρθρο του για τον «Οικονομικό Ταχυδρόμο», στις 25 Ιουνίου του 1988. Με αφορμή την παρουσίαση μιας οικονομικής θεώρησης για την αποτίμηση των σοσιαλδημοκρατικών οικονομικών λύσεων στην Ευρώπη¹, αφίνει να εννοηθούν οι λόγοι της πρώτης αποτυχίας και -προφητικά- οι λόγοι της επικίνδυνα διαφαινόμενης σημερινής επιτυχίας.

Το πρώτο σταθεροποιητικό πρόγραμμα εξαγγέλλεται σε μια περίοδο με ισχυρή, ακόμη, την διαδικασία ιδεολογικοποίησης των οικονομικών δεικτών και μεγεθών. Αν είσαι σοσιαλιστής στοχεύεις στην βελτίωση του δείκτη ανεργίας και απασχόλησης κάνοντας κοινωνική πολιτική, αν πάλι ανήκεις στην πολιτική χωρία του ευρωπαϊκού νεοφιλελευθερισμού, συμπίεζεις τον πληθωρισμό, γεμίζοντας τον τόπο ανέργους καταστέλλοντας κοινωνικές συγκρούσεις. Το δилημμα αυτοπροσδιορισμού της κυβερνητικής πολιτικής του 1985, υπήρξε πράγματι δραματικό.

Η διαφορά πολιτικής θεώρησης ανάμεσα στον Α. Παπανδρέου και τον Κ. Σημίτη, ήταν πραγματική και σημαντική. Ο πρώτος αντιμετώπισε τον «κοινωνικό διάλογο», ως επικοινωνιακό εύρημα, που στόχευε στο να καταστήσει κοινωνικά εύπεπτο ένα σκληρό πρόγραμμα δημοσιονομικής πολιτικής. Ο δεύτερος όμως, το εννοούσε και τούτο είναι το χειρότερο. Το ζήτημα ήταν η σύναψη ενός σκληρού δεσμευτικού συμβολαίου με τα εργατικά συνδικάτα. Η επανεξέταση της εργασίας και των παρελκόμενων της, συνολικά. Το «κοινωνικό συμβόλαιο» του Κ. Σημίτη, ήταν μια συστηματικά διατυπωμένη οικονομοτεχνική πρόταση. Αυτό την καθιστούσε και συνεχίζει να την καθιστά κοινωνικά επικίνδυνη.

Παρόμοια προγράμματα έχουν ήδη εφαρμοστεί από τα χρόνια της πρώτης πετρελαιοκή κρίσης, σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Το παιχνίδι της ταυτόχρονης μείωσης πληθωρισμού και ανεργίας παίχτηκε από κυβερνήσεις, όλων των ιδεολογικών αποχρώσεων και πάντα είχε μέτρια έως αρνητικά αποτελέσματα, σέρνοντας μαζί του την οικονομική εξαθλίωση² (Μ. Βρετανία 1980, Γερμανία 1990 και μετά, Ολλανδία 1994). Η πώση του πληθωρισμού προϋποθέτει εργαζόμενους που δεν έχουν να φάνε και η μείωση της ανεργίας ακριβώς το αντίθετο. «Ο αγώνας είναι σικέ, αλλά δίκαιος (;)».

Το παιχνίδι της ανάπτυξης του διεθνούς οικονομικού ανταγωνισμού, έχει σαν πόνι του την κοινωνική εξαθλίωση και τα παρεπόμενά της. Το ασιατικό αναπτυξιακό πρότυπο, κτίστηκε και διατηρείται χάρη σε αυτήν. Οι εργασιακοί όροι μιας «δημοκρατικοφανούς» ασιατικής μπανανίας, δεν διαφέρουν αισθητά από τις στοχεύσεις της «ενιαίας οικονομικής πολιτικής». Αυτό που αλλάζει είναι τα μέσα επιβολής, αφού στην ευρωπαϊκή περίπτωση δεν θα είχε αποτέλεσμα η δημιουργία εξωφθαλμα ολοκληρωτικών καθεστώτων. Στη Ν. Κορέα μπορεί να επιβλήθηκε, αλλά στη Ευρώπη είναι απαραίτητο να «προκύπτει» με τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα. Το αναπτυσσόμενο πρότυπο της ευρωπαϊκής χούντας πρέπει να εξασφαλίσει -κεντρικά- την κοινωνική συναίνεση, ώστε να λικνίζεται με περισσότερη ευκινησία στον ρυθμό της 9ης συμφωνίας του Μπετόβεν.

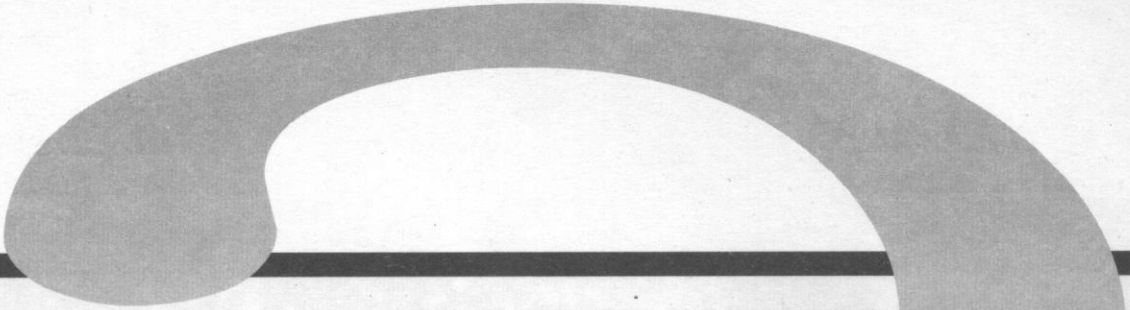
Ο «κοινωνικός διάλογος», έχει σαν μόνη επιλογή την επιτυχία. Αφορά τους εργαζόμενους και όχι τους εργοδότες που έτσι κι αλλιώς θα απουσιάζουν από αυτόν. Είναι το δυνατό χαρτί της κυβέρνησης και θα το παίζει καλά.

Στα 1997 τίποτα δεν είναι όπως παλιά, οι οικονομικοί δείκτες έχουν αποϊδεολογικοποιηθεί, η παγκόσμια οικονομική ορθοφροσύνη έχει επιβληθεί και τα περιθώρια παρεξήγησης είναι ανύπαρκτα. Ο

ίδιος ο Κ. Σημίτης προαναγγέλλει από το 1988 τους όρους:

«Όσον αφορά τις εργασιακές σχέσεις, η αντιπληθωριστική εισοδηματική πολιτική προϋποθέτει την ύπαρξη ισχυρών συνδικάτων τα οποία είναι σε θέση τόσο να εκτιμήσουν τις μακροοικονομικές επιπτώσεις της στάσης τους όσο και να έχουν την πολιτική δύναμη να πείσουν τα μέλη τους για την αναγκαιότητα της πολιτικής ... Θα ακολουθήσουν μια άλλη στάση μόνον όταν η δράση όλων όσων συμμετέχουν στη διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικής συντονιστεί στα πλαίσια μιας κοινής στρατηγικής και γίνει απτή και η προσφορά όλων στη σταθεροποίηση³»

Είναι φανερό πως η οικονομική πολιτική απαιτεί έναν άλλο τύπο συνδικαλισμού, ικανό στην περίπτωση που αποτύχει να εξασφαλίσει τη συναίνεση, να την επινοήσει. Αν ο κυβερνητικός συνδικαλισμός περιοριζόταν, μέχρι σήμερα, απλά στην πολιτικάντικη συνδιαλλαγή με την κυβέρνηση, ευνοώντας την πολιτική ανέλιξη φτωχοδιάβολων, με αντάλλαγμα την συνδικαλιστική ύπνωση, τώρα απαιτείται η συνολική ταύπισή του με την κυβερνητική πολιτική με κάθε μέσο. Ο κυβερνητικός συνδικαλιστής μεταμορφώνεται σε καίριο παράγοντα επιβολής της οικονομικής πολιτικής. Αυτό οδηγεί στη στρατηγική επιλογή της τελείας αποκοπής των συνδικαλιστικών ηγεσιών από την βάση τους, ακόμη και θεσμικά (συνχώνευση ομοσπονδιών, περιορισμός εκπροσώπησης), μέσα από μια διαδικασία επιλεκτικής και ελεγχόμενης συσπείρωσης - διάσπασης. Είναι χαρακτηριστικό ότι σημαντική θέση της κυβέρνησης αποτελεί ο συνδυασμός διαπραγματεύσεων σε κεντρικό επίπεδο, από τη μια και η παροχή δυνατότητας τοπικών συμβάσεων από την άλλη. Στην πρώτη περίπτωση στόχος είναι η επιβολή των γενικών κατευθύνσεων και στη δεύτερη η απορρόφηση της αντίδρασης σε τοπικό και μερισματοποιημένο -άρα καλύτερα ελεγχόμενο- επίπεδο.

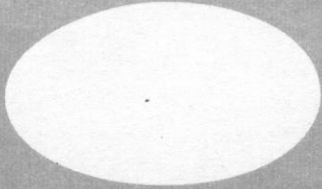

Το οικοδόμημα του κοινωνικού διαλόγου ολοκληρώνεται με την διατύπωση ενός νέου οικονομικού «μεγαλοϊδεασμού». Πρώτο συστατικό η χίμαιρα της καταπολέμησης της ανεργίας (10,45% τη στιγμή που γράφεται το άρθρο). Και δεύτερο η διαμόρφωση της εντύπωσης ότι ο νεοφιλελεύθερος χειμώνας αποτελεί μια αναγκαστική μπόρα, με ημερομηνία λήξης το 2001, χρόνο ένταξης της ελληνικής οικονομίας στο νέο ενιαίο ευρωπαϊκό σύστημα.

Όλα αυτά ενδεδυμένα με τη συνθηματική συμβολή της παράλληλης «ανάπτυξης», λησμονώντας ότι στις πρώτες θέσεις των αναπτυξιακών «TOP 10», φιγουράρει το σύνολο των αποσαθρωμένων και σκληρά καταπιεζομένων κοινωνιών του πλανήτη, κάτω από το σύνθημα «η ανάπτυξη απαιτεί θυσίες».

Το 2001 δεν θα σημάνει το τέλος της νεοφιλελεύθερης αθλιότητας, αλλά την παγίωσή της σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με δυνατότητες κεντρικών χειρισμών και μεγέθυνση των όρων επιβολής. Το καθεστώς του κοινωνικού διαλόγου δεν αποτελεί μια απλή «κατάσταση έκτακτης ανάγκης», αλλά πρόβα μιας εγγύτατης ανθρωποφάγας πραγματικότητας, που επιδιώκει με κάθε τρόπο την έγκαιρη και δραστική επιβεβαίωση της.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. F. Scharp, Sozial - Demokratische Krisenpolitik in Europa, 1987.
 2. The Economist, 14/1997.
 3. Κ. Σημίτης κ.α, Η Πολιτική της Οικονομικής Σταθεροποίησης, 1989.
-

ΑΥΤΟ ΤΟ ΕΝΤΥΠΟ
δεν είναι
τσάμπα

Τσάμπα είναι

- Η μία πίτσα στις δύο, στα 8 ρολλά τα 2 δώρο
- Η σειρά "έργα των μεγάλων τραγικών" μόνο με είκοσι κουπόνια
- Το cd μέσα στη διαφανή μεμβράνη των life style περιοδικών

Τσάμπα είναι

- Οι πολιτιστικές εκδηλώσεις του δήμου
- Τα εισιτήρια της εργατικής εστίας
- Οι εκδρομές κοινωνικού τουρισμού

Τσάμπα είναι

Ό,τι σπιλώνεται με ανταλλακτική αξία και μετά παρουσιάζεται ως "δωρεάν" για να γίνει περιζήτητο

Για μια βόλτα στη λιακάδα
δεν πληρώνεις τίποτε.
Κι όμως δεν είναι τσάμπα.
Είναι χωρίς αντίτιμο.

ΠΕΙΤΑΙΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΝΑ ΦΩΤΟΤΥΠΕΙΤΑΙ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ
 ΝΑ ΦΩΤΟΤΥΠΕΙΤΑΙ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΝΑ ΦΩΤΟΤΥΠΕΙΤΑΙ
 ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΝΑ ΦΩΤΟΤΥΠΕΙΤΑΙ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ
 ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΝΑ ΦΩΤΟΤΥΠΕΙΤΑΙ ΝΑ ΜΟΙΡΑΖΕΤΑΙ

